

А. М. ЧОЧУА.

AP SUA BƏZFA

ANBAN AṬAXI AÇAYƏ IIÇAŞA

(Ахрәи атәра)

Исполнено по заказу В. Ц. К. Н. Т. А.

A Q U A

Типо-литография ВСГХ Абхазии

1 9 2 9

Handwritten: A. M. Chochua
А. М. ЧОЧУА.

APSUA BƏZFA

ANBAN AṬAXI AÇAYƏ İÇAŞA

(Axpərī atəṭra)

Исполнено по заказу В. Ц. К. Н. Т. А.

Handwritten: 112-1930
A Q U A

Типо-Литография ВСНХ, им. Ленина

1 9 2 9

- 3) Ботаника
- 4) Ботаника
- 5) Биология
- 6) Биология

- 1) Биология
- 2) Биология
- 3) Биология
- 4) Биология
- 5) Биология

Заказ № 107

Главлит СССР № 380

Тираж 5000

- 1) Биология
- 2) Биология
- 3) Биология
- 4) Биология
- 5) Биология

- 1) Биология
- 2) Биология
- 3) Биология
- 4) Биология
- 5) Биология

H'ARGANIZACIA.

Xəms çueit aşkolaqnə apxiara halagəeiṭei. Aşkol apqarakua zegiə sakurgəlaməzt. Aurokkua rəstaxi haizeit apqarakua rəzbrazə.

Ihazbit adezurnaja rzə apqarakua:

1. Açara alagara saat-bzak, şəbṭou aklasaqnə iaaranə;
2. Açara ianalgalakı zegiə rəstaxi icaranə;
3. Ameləi akıəntəjəi aklas-oiu azə idərxiaranə.
4. Aperemenakua raan apenqərkua adərṭlaranə, ahair baapsə apsaxrazə. Fəklasəqnə apqarakua iqou fha. Adezurnaja fəklasəqnə işpa-lətxuei? Udezurnaraan iqouçozi?

Ahair ckia—ahakim bzia ickəup. Asaba yə-mazara rṕiagoup, uajfala? Izban?

A H A R A.

Smarla knə fəsznəqua, səbouiəckua eiyfmerṕan, skafmərṭlan iaxəjbalakı, isguələfəmçalan akaran-dafi akalami, sfəmklan napə məckıala, səbouiəckua rəqnə fəmyən, asaxia anəfəmcən.

Ishaz rəla fəszəmnəqar idərnə ifəmaz səpsənçrə şkiaṕxua.

Içabərgəuma afquə iaḥaz? Izban? Afquə anə-qugara şpakunagua?

А Т Ә І.

Мсҗгiан. Аҗәи аҗәра дәҗалт. Араҗара iасакiа-
һәмтан. Агулаҗа аҗәи iзааргәеiт аҗагаҗкуа. Аҗа-
гаҗкуа рәбзак, җәбаарән, агиәрт зрәјтән. Аҗәи
аҗнә хулаанза дҗәиуан. Iҗәбаарәз аҗагакуа амса
акәкәла iакuiҗауан, аоia дахуа, амса eибairкуан.
Аҗага аҗә ршнә, аpsәngирә iкуҗанә, аҗаһала ei-
җәiҗуан, аҗәр атанә iҗәibaауан. Аҗага аҗәбааразә
аҗәи манатк iгауан.

Аҗага шpadәзrәјoi? Аҗәи маpахuәs iҗaiҗozi?
Аҗәрnәһа закуәzi? Агәрзнәһа? Аҗәрnәһеi агәрз-
нәһеi акәр-рәлҗуама?

М А І А Қ Ә.

30 апрел ауәха аҗайә Teimәр iyәza Tarxana
dәitan. Аҗх аҗарaxi ineiуанә eipш Teimәр dҗәхәeиt.

„luahauoma syәza Tarxana, аpionerҗа һbiki-
bҗә“-һа ibҗә nairgәeиt Teimәр. Ашакра іарf abҗә
alaknә ihapxion abiki аpionerҗа haizaracә. Abiki
abҗә eilәkka iahnarhaiт: haizar, һҗeidahkәлар,
hamу eibahtar аҗарakua, qabaala zxә nәquzgo
axakuitra rahtaracә.

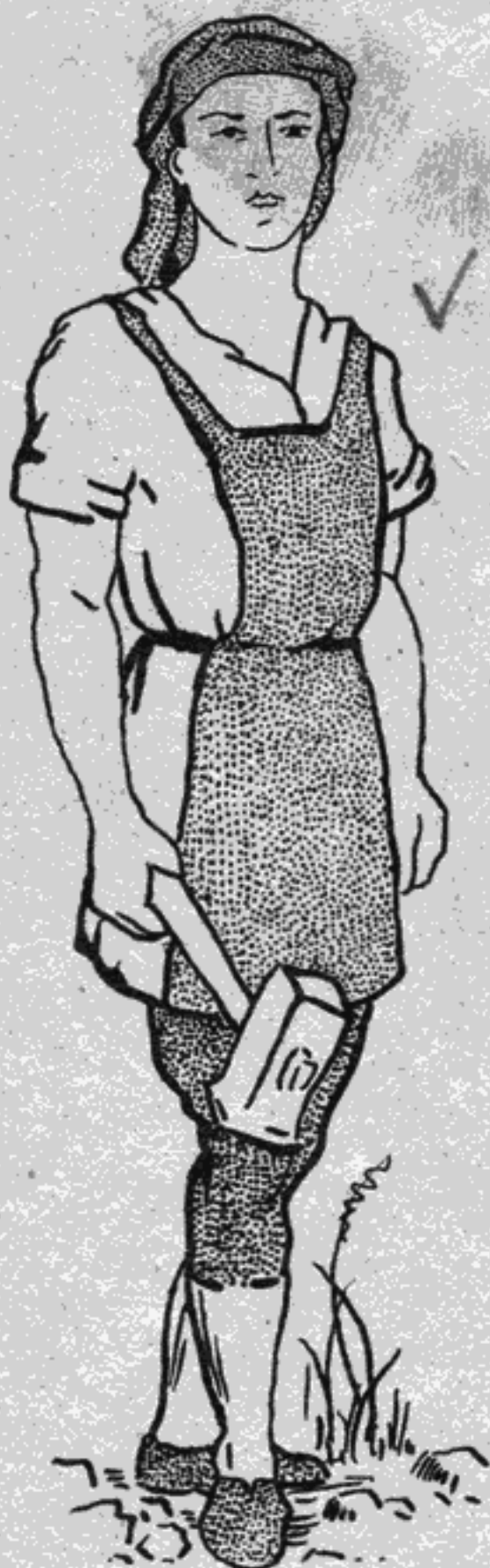
Aiyәzҗа afәрһа rҗartakua inrәkuҗeиt. Ajjаһа
rҗeilarһan, abiki bҗә axgoz iceиt.

Mai akә atourәx һһа!

Mai akә аҗнә iҗafҗozi?

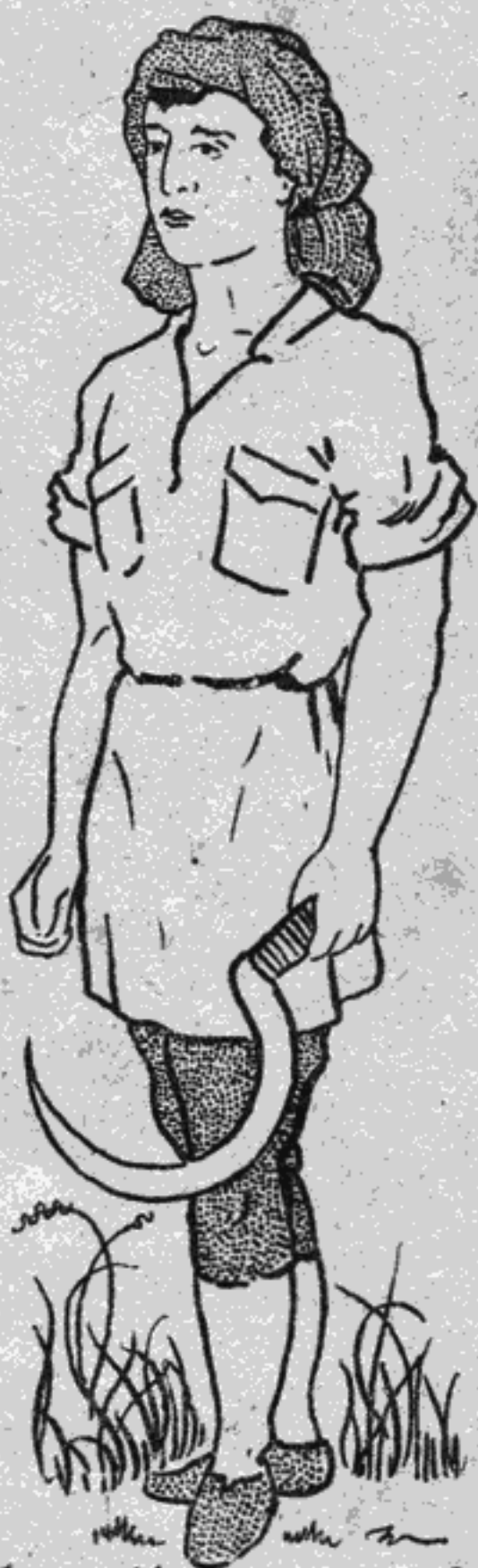

✓✓ AMAGANEI AṬAḤEI.

Sara sən xayəur, uara
uuəsəuyəur, hyəqagiə
haifjour. Uarei sarei
ououala hnarkua rei-
barkra abeaja rpskua
tnax'ueit.

Sara saarəx'ueit, uara
aixa eiçəuxoit, hyəq-
agiə qabaala hxə nəqu-
aagoit, axakuitra iha-
mou oyə iahtarəm.

Afabrikakua azauadkua zṛədaz aḥəntkar iaan?
Uaje izṛəda? Auəsəuyəi anxayəi zləeixoz?

ANƏḤA DƏU.

Mai akə aḥnə nəḥa dəuur. Ixandeiua zegiə rzə
guroiarour. Auəsəuyəi anxayəi mai akə aḥnə rəmy
guartoit, rṛeidərkəloit raotaja rzə.

Muəbṛək ç'ueit ačayja mai nəḥa hṛazəqah-
çoiṛtei: iharx'eit iqahçaşa axṛajarkua, iahçeit iah-
ḥaşa ajeinraalakua. Mşkə şəbṛaz mai akə iharp-
şzeit haşkol plakəṭla, itla, boiə-iaṭala.

Ma akə aḥnə aşkol aqnə xumarroun guər-
ouiaroun.

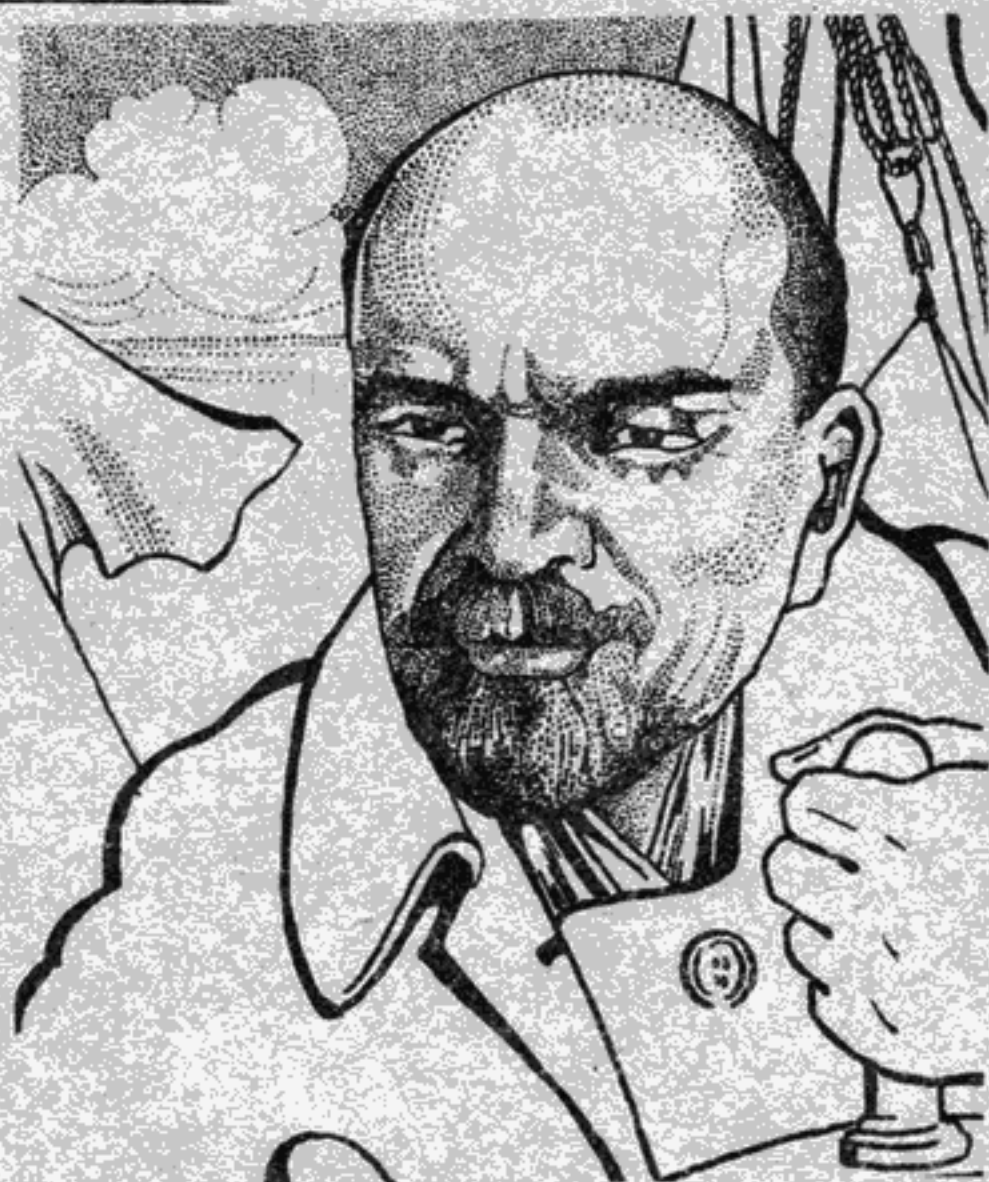

Mai akə aƣnə aškol aqnə ʔəpxiauada?

Anxaʔei auəsəuʔei ɔias irəmada? Mai ʔəƣspa-
zəqatɕaua?

VLADIMIR LENIN.

Vladimir Lenin diiʔ aka-
lakı Simbirsk, aqnə 1870
şəkusan 23 aprel amş
aƣnə. Vladimir Lenin
aproletarʔa zegiə rxə ia-
kuitəiʔiʔ, iaazeiʔ, iazəqaiɕeiʔ
abolşevikʔa akapıtalizm
aɔiaʔa.

Lenin eskiəngiə idəruan iqaloi iqalaşei Urəs-
təlani, adəunei aƣəi, iiaşanə, irlasnə yafara iməxi-
kua eiləikaauan, eilirgauan iarbanzaalak, auəskua,
dəzzəzəryuaz dzaʔajauaz raja ialəixuan iitaxəz auəs-
kua, uərt rəla iroiuiuuauan ixşəy dəu.

Lenin dəpsit 21 ianuar azə 1924 şəkusan.

Lənin danərz'uaz aƣnə ʔgia ixiʔar; aynkua,
axankua anaqu rəlay iqan. Seirʔa oyə ibarɕ iqan,
aƣnə pɕ-saatk rzə, Lenin danərz'uaz amikut azə,
amra apsthakua inrələpxeiʔ amərxuagakua, amər-

xuagakua axɸakua reips rɸənarxan inakuɸɸeit
Lenin imavzalei. Lenin anəʔ aqnə dzəm, itubət
asarkia tasanə, dgəloun mavzalei aqnə. Pɸara amam-
kua ineiueit auaa mavzalei aqnə Lenin ibara.

Lenin iqaiɸazi auəsəuɸei anxəɸei rzə?
Axuɸkua ʃpeibuaz?

VLADIMIR LENIN DʃƏRZƏZ.

Amɸəʃa-ɸnə, 27 ianuar azə 1924 ʃəkusan Moskva
dərz'uan Lenin. Aɸnə daara iɸaauan. Xuɸgɸə dəugɸə
idərpəit aualicakua, iakuʃanə igəlt Lenin daxiək-
ɸaz aynə. Aamta pɸ-saatk qaləeit. Iaraznak Urəs-
pəlan iaxiabalakgɸə iaangəlt adəoiɸakua, iɸeit aoi-
bakua, auəsəura iaquɸit aɸabrikakua; abɸərgara ia-
lagəeit azauadkua. Abɸkua zegɸə ianaailala x-bza-
rabzank tqieit, Leningɸə mavzalei dəntadərgəlt.

IANUAR 22 (9).

Ianuar 22 (9) amʃ aɸnə 1905 ʃəkusan Lenin-
grad auəsəuɸa xəɸei-pɸəsəi, xuɸəi-dəui rɸeibarknə
aɸfəha rɸəyarxait aɸəntkar Nikuala ixanaxi. Auə-
səuɸa rguə iaanaguan atəuɸarɸa, abeəɸa azakuən-
dara irzərua aɸəntkar iahar, dhadgəlap, acxəraara
haitap ha.

Auəsəuɸa aɸəntkar Nikuala azə dəeipsəmkua
dəʃraoiəz təzdəruaməzt. Rəgukua rtənyənə, anəhafa
haa, auəsəuɸa axan ianənavala, aɸəntkar iɸəiɸa-
xəit, ir dzəxiɸuaz pulemiotla ajlar iaaiua təriaxs ha
reiɸeit. Maraznak ajlar iquaqua ileilarəɸt, aɸəntkar
ixan əpxia adə ɸaanɸəraxa iaəqaləeit.

Auəsəuƶa irdərt aħəntkar dəsraoiaz; rguə itarkt aƶazəqaçaragiə, ialagəeiƶ aħəntkar iaxəxra, iaštalt axakuitra aura.

Abri azə 22 (9) ianuar amš iaxizəup afaar-
təra-mšə ħa.

İqaƶçozi afaartəra amš aƶnə?

AUƏSƏUYƏ IQABAA DANAKUGUROIIUA.

Guroiaroup, guzərhagaroup aƶəraƶə aixa aiç-
cara, aƶəra auəsəuyə ianəiƶxa. Auəsəuyə, maxuƶei-
ləx, aƶəra anəiƶxa, pslara m'ukua, səƶəmtan iarknə
xulpazənza auəsəura daraapsom. Izban?

Arevoliucia qalaanza afabrikakua, azauadkua
zƶədaz? Uajə izƶədə? Auəsəuyəi anxayəi izləeixozi?

Auəsəuyəi anxayəi ruəs akə zakuzi?

Guroiaroup, guzərhagaroup amxaƶə auəsəura,
amxə iaçou adgəl anxaja ianəiƶxa, ubasqan məc-
xuə aƶeixa-cərcər auəs aueiƶ, afrangi eips ichaua,
guək, ala aƶaga axuj-xujħa amxə arafoiƶ.

Arevoliucia qalaanza adgiəl zƶədaz?

İkunagazma? Izban? Uajə adgiəl zƶədə?

Hƶeidahkəlan, haicxəraan auəs aaueƶ, hajya-
xər eibahtan. Aproleƶar ħəntkarra haƶıƶarəup aoi-
ja ihamou rəqnə. Anxaja raarəxra iacla cəpxiaza,
auəsəuƶa şaqa auəs guək, ala irua aqara, aproleƶar
ħəntkarra oiuiuxoiƶ, afaƶ aƶçarə raƶıxoıƶ, zegiə
rəxu məriaxoiƶ.

İtaaja aakıəskıa akalaki aqnə iaarxuazi? Zaqa
rəxu aarxuazi? İrteizi?

AUƏSƏUTJEI ANXAŤEI ZIƏEIXUARTOU.

AuəsəuŤa qabaala araja dərcoit, axaŤ-Ťaja adgiəl ičərxueit, aŤərei, azauadi, afabriŤei rzə.

AŤəiyə aŤəraŤə qabaala iqaiçoit amagana, aŤaŤa, aŤəzba, aŤaga, aŤeixa auəsəuŤei anxaŤei rzə.

AuəsəuŤa azauadkuei afabriŤakuei rŤə qabaala irsueit aba, iqarçoit asaxtan, anərxaga maŤənakua.

Anxayə qabaala aŤəyŤa aairəx'ueit auəsəuŤə rzə.

Akəpxi-aarxayə qabaala akıəpxi raairxoit hzəpxio aŤqukua, agazetkua, azurnalkua.

Arçayə qabaala idirçoit açayŤa.

Abas zegiə auəs ruoit, qabaala rxə nəqurgoit.

AKƏTEI AKALAKIƏI.

Akalaki aqnə auəsəuŤa auəs ruoit azauadkuei afabriŤakuei rəqnə. Irsueit aŤə, irzaxueit aŤaçaŤə, iqarçoit aŤəsmara.

AuəsəuŤa uaha iqarçozi?

Anxayə daarəx'uəit, araxu iaazoit.

Anxayə uaha zanaats imouzi?

Anxayəi auəsəuyəi izləeixoxi? Izləeifjouzi? Izxu-artouzi anxayəi auəsəuyəi reidgəlara.

A K O L E K T I V.

Ťəkür aŤkol dtan. Ʋnak Ťəkür aguəlara dneit. Daxneiz sasək dtan. Asas akolektiv dax-jauar. Ťəkür akolektiv zaxızəz ləzdəruaməz. Āynə lani labi drəzçaait akolektiv zakuzi ha, aŤa eilə-

ganə akolektiv zakuəz rzəmheit. Adəryaʔnə zəkur aşkolaqnə dannei arçayə diazçaait akolektiv zakuəzi ha.

Açara ianalga, arçayə açayja imanə aşkol auətraxi dneit. Aųkunja auətraʔə rəʔšanə auəsəura ialagəeit: qoukə araʔara ahashien rəxra, aʔa qoukə aitahara alaçara. Aųkunja auəs ixumarua iguəronua iruan. Azə məzkə dzədxalaşaz auəs zegiə ʔnak iruit:

Arçayə Zəkur iləeiheit: abas mjeilaçala auəsəura iaxizəup kolektivla auəsəura.

ʔklaşaqnə kolektivla iqaʔçozi?

ʔkətan kolektivla inxo əqouma?

ALAHEI AXIAṬƏI.

Axiaṭ, nəkupala-aakupala, aqəz-qəz argan, açəxua aarʃianə, açla amaxu inəkupalt. Dəuk ixaramkua, axiaṭ apxia ikuṭan alaḥa.

„luazi, uquazgaza, ʔəmtzakua, uzṭouzi, isho uxə iztamlozi“ ha axiaṭ alaḥa ianaheit.

„luho səzxaçom, unəquala sguapxom; məcxuə iṭajaua aoyə paqi-paqi iṭajara açabərg maṭnə ialoup“ aheit alaḥa.

Içabərgəuma? Izban?

ABAOIREI (ABAOIƏR).

Abaoirei axuarta itprən, aiṣa abarça iaxiəkuəz inəkupalt. Abaoirei aguə itguəronuaait.

Izərguəroniozi abaoirei? Azənra ceiç axita aimanə, aapənra aait apxarra amanə, aʔapəqap

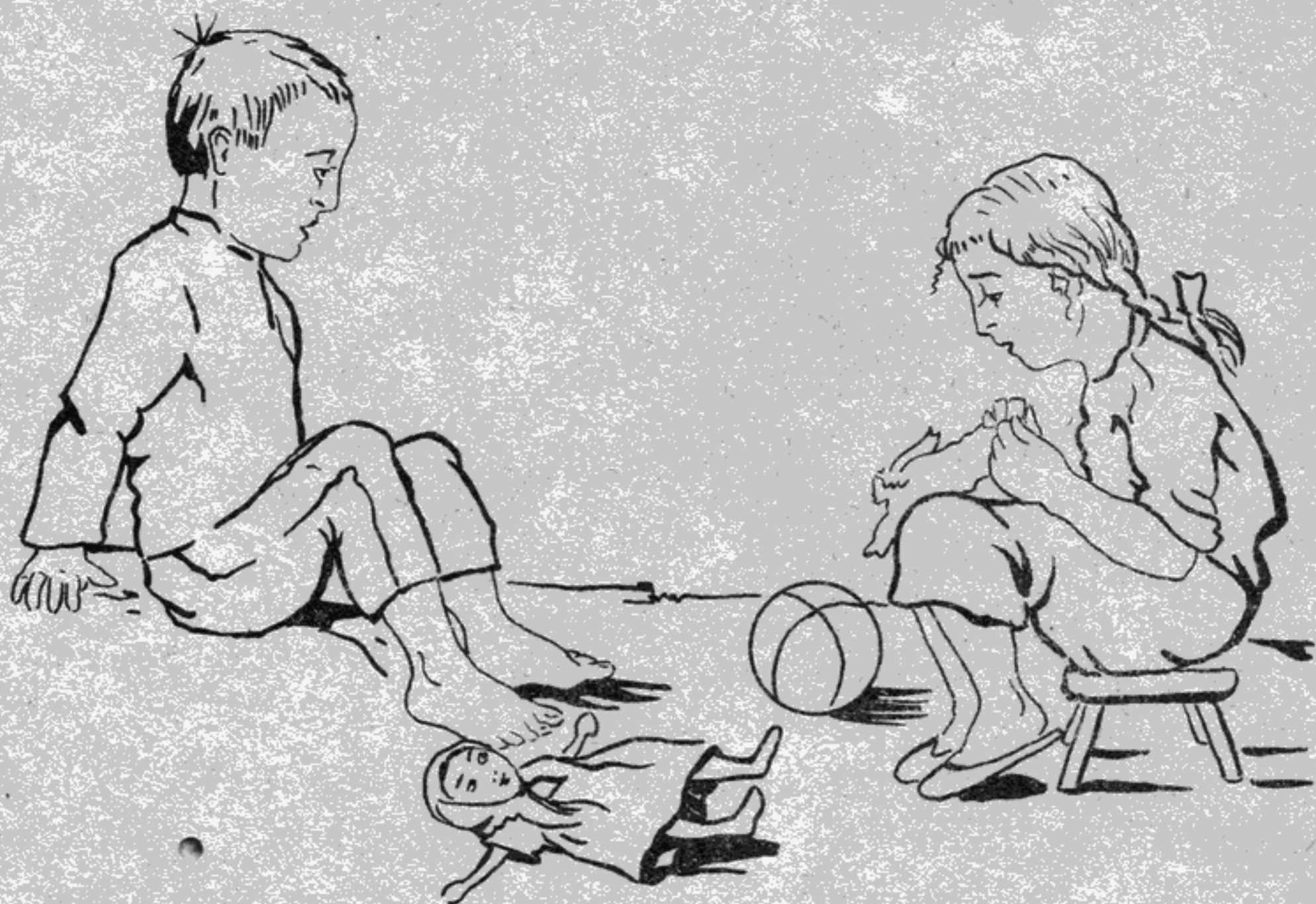
Ƶəxait, rƵəryəƵeit, araxu rəboia eiçərxəit, axuəj-
qiaara ialagəeit, iraxaxait afaƵ-ajƵ. Abaoirei Ƶə-
Ƶərħa, aita inəkuprən, auətraƵə inein, xuackuak,
şəşkamskuak, aastxnə, ipərnə atraxiə iceit.

Iħa, iudərua abna psaaƵkua! ApsaaƵkua irçozi?
Rətrakua şpaqarçoi, iabaqarçoi?

ApsaaƵkua oyə izlaixuartouzi?

FATMEI EDGIƏI.

Fatma-xuƵə daara bzia dəlbauan lafa Edgiə.
Edgiə-xuƵə daara bzia dibauan iaħsa Fatma. Ayə-

qagiə eskingiə eicəxumaruan, rguaaibagoməzƵ. Rani
rabi bzia irbuan, rħaƵə xarçauan. Izləiaaz anxa-
jagiə rəpsə eips irbuan.

Fatmei Edgiəi izləeizəqazəz? Ispeibabauaz? An-
xaƵa rəpsə eips izərbauazəz?

TARXANEI TEMRAZƏI.

Tarxanei Temrazəi eigulajan, ayəqagio irxə-
çuan bɯba-bɯba şəkusa. Aiyəzja daara bzia eiba-
bauan.

Ğəɟəmtan inarknə xulpazənza eixumarua eicən.
Znə-zənla alabakua irəkuɟanə, iyua axkaarakua
irtalauan, akəi-kəi ha aɸəyɯkunja reips, rəbɯkua
rgaua. Uəsqaŋ rəkulaɟa izbalakɟio ɟɟia irəçafəcrɟə
iqan: ayəqagio xarpzaɟə iqan, rɟarɯkua xərɟiaɟia-
xərɟiaɟia ixɟən, rɟəɯkua cam-camua içapɟ-qapɟza
iqan, apxɟə axuataha irəlçuan.

Tarxanei Temrazəi rənɟartakua irəbɯazi? Ispei-
bəbuaz? Isɟaxumaruaz? Uaha xumarras ijdəruazi?

ZGUEILƏXRƏ BZIAU APHƏZBA.

Antika lxə ldərúa dnalaguan eips, lan dəpsit. Lan ləpsra daara guryas iləman. İlzənxəeit aazatəs laħsa-xuyəi lafa-xuyəi.

Antika lab aynə nəqugara guxiaas iltoməzt. Fətəmtan inarknə xulpa-zənza, rəmyax ləmamkua, aues luan, aynə zegiə lara ilxagəlan. Ləmzərxa ianakuzaalak-giə bəuəck əkurfəməzt, ickia-kuakuaraza iqan; ləynə gu-

amk, qiamsark xnə oyə işpeibaşaz, eskiəngiə ikai-kaiua ickian. Antika laħsa-xuyəi lafa-xuyəi bzia dərxełapsuan, eskiəngiə eilalħhauan akianqa eips; esəmşa yənt-xənt rəfə-rnarə ləzzauan, ianəkuna-gou eilalħhauan mətackiala.

Antika lgueilgara bzian. İlahua lxaştuaməzt, ilbua aqaçafa dakuřauan. Laaiguara iqaz apxiartaynə aqnə ilçeit apxiarei, ayrei, ahasabrei; drəpxiaua dalagəeit agazetkua atqukua. Antika daara dquəoi-axəeit ləxsəygiə iazhaiř. Lçasei, ləzaxsei, lřasei, lgələsei, lnəquasei, ləxumarsei rəla ləkulařa zegiə drələħħhauan, rapxia dgəlan. Abas daxiəqaz aqnəř. Antika gıələgiə zlagiə rəpsə eips dərbauan. ..

Antika lan danəpsə dzaqarazi? Antika aynə spanəqulgauaz? Lasei lañsei dəsparxələpsuaz? Ačara abalçei? Zegie dəsparbauaz?

AZƏNRA UAZƏQAÇAZ.

Sənra azənra həhzazəqamçei: ianaamtaz araxu rəzxara aqala hazmərxei.

Azənra daara iɣgian. Haraxu anapə rəgxəei. Azənra acara mzkə səbɣaz, hqala nɣei. Aguəlaɣa hnarəñaua-aarəñaua, apñ rəmxua, aclakua kaɣaua, amaɣ rətaua, aarla araxu azənra ioəcaagəei.

Haraxu irəloup j-bziak Mzanra ña.

Mzanra esəsəkusa aamzə—jəmzə axs rəɣa hna-toi. Ataɣa zegie akə eipsəmkua Mzanra bzia irboi. Aarla napeilapsa unə azənra ioəcaagəei Mzanra.

Mzanra aɤeibnataanza aapən amra ɣgələra bzia iabauan; amra iaxiɣgəlaz akutkua adibañala apəɤa alərxuan. Axuykuagie Mzanra bzia irbauan; amra ianɣgəlou rnapkua aboia ikufua, aññaga axifua, irbəoıuan, axuj amərxuan.

İha, utaɣa araxu snəqurgaua. Araxu anəqu-gara spartaxəu?

AAPƏNRA.

Azənra axita ñanarkəma ña aapən çai. Ari eips əja anraha, aqərqərña aɣɣara ialagəi: abnakua, adkua, azəmyaskua, apsaat, apstəkua.

Sara itzaazgəei: aboıkua iaɣaza, aıtkua bəpəşza, aħaskıən iaɣaza, amərxuagakua ixaaza.

Səztaxəmda sara. Zegio-zegio ha, azə eips, zegio
rəbje dərgəit.

Aapənra zladəruazi?

Iguaft saatla amşkua roura marj akə azə, ap-
rel jaba rzə, mai yaja rzə.

Açlakua zəgio rapxia iſtuazi?

A Ç A R A K U A.

Žənran. Asə dəu ſtan; ōuōua içəauan. Açarakua
amləei axitei irguan. Aŭkunjaŭio alaba-lamsə
rguədço açarakua ndərjon.

Iiaſt azənra. Apxənra aaiſt. Akəkəi ybakəi rakū-
mzar ūət zhaſa çəs nəmxeit. Aſəkusan iqaləit
çya rəmamkua aſəſkamsəi axuacəi. Utra ha
oyə akə izəqamçeit. Fər ha akgio zəqamləit.
Zegio aſəſkamsəi axuacəi irfeit.

Ajlar irdərt açarakua ſxuartz.

Açar xıça, aŋəyra raja uour utaxəzar.

A A P Ə N.

Aamta guaqra azənra iiaſt; iſtə-iajaſa, ikapxa-
kaŭça aapən aaiſt; amxə rjaōueit, ajla karəpseit,
ajla jəōueit, adackua alnaxt, abōikua tnageit,
afrangi eips ichaua, axujxujha aŋaga amxə ialalt.

T A Q A I A R A.

Tagalara aamta aaiſt. Amxkua daara iſzian.
Aqəkurei lapqiakua eixnə iŋan. Amxkua daara
içəſlaait. Jams rəqnəŋ aqəkurei təxra ialagöit.

Afər-çlakua afər xiəntətəraza irfan. Ajaçlakua ipxai-pxaiua ajaqapfkua rfan. Aterguəckuei abña-kuei ajarzə rəkuṭazfa eikuajaza iqan. Açlakua rəbouiua eiləşlaauan. Apşa əscəpxiaza abouiua axixiaña ikapson. Apsaakua azənra rʔazəqaçara ialagəeiṭ. Apxiara iaftou apsaakua rʔeibar-knə apxara dgiəlahı eixəeiṭ. Axuayakua rʔərṭaxua ialagəeiṭ.

Açlakua rapxiaza zəbouiə kəzəpsozi? Rəstaxıza? Aṭ anbartaauei? Uaha irtaauazi? İña, aʔəyra ştar-galua? İña azən Apsnə psaas inxua? Adgiəl pxar-raxı icua!

Ianaamtou ijaouiuz, ououiua zjəlxua adgiəl iça-zçaz, aʔəyra rəja iaueiṭ.

Ianbaamtou ajaouiara? Alaçara? Adgiəl zdərṭ-uazi? İşpadərṭuei?

A A R Y A R A,

Amra iarceiueiṭ. Ajyan pstñack xəmə. Apşa asuam. Adkua xyaaṭ. Abouiukua kapseiṭ. Adgiəl eiyəşseiṭ. Ar rəmya aaiguara igəlou aṭapəqap sabala ixyeiṭ. Amra icañcañua ahair rşnə adgiəl iakupxoṭ. Daara şouraxəiṭ. Aaryara qaləəiṭ.

Aaryara anbaqalaua? Acəunəña zəqarcozi? Ças bziouma acəunəña aqaçara? Izban?

A A P Ə N.

Adkua iaṭaxəeiṭ; amra gəṭṭ igiagiaça, ipxaiṭ ixaaza; aṭapəqap itəla bouə-iaṭala rʔəryəqeiṭ; ajçar

ƳəɽƳəɽua amzərxakua dəɾɸəxait; anxaɟa rənxaɟa-
maɾaxukua dərx'eit.

Aapən azəmyaskua izxuaɪxozi? Azə xəçnə adɟiəl
ikular—ikunaɟuazi?

Ajçar azən iabacoi? Uaha psaaɾəs ijdər'uazi
apxarraxi icaua? Ajçəs oyə izlaixoxi?

✓ M A R T 4.

Mart ɸɪba hɸazəqahçua halagəeit Azyəbɟa
aʃkol çayɟa. Iqaçatəu adakladkua, ihaɾəu ajaen-
raəlakua harxieit. ɸɪba mart ʌan hrəpxieit izəku-
nagoz hkətan. Hrəpxieit haaiguara akətan aʃkol
itou açayɟa. Irzaayəit aɪquə:

Ƴər iapsou hyəzɟa!

Ƴəbɟəstaxi xu-saatk rzə mart 4 amʃ aɸnə
haʃkolaqnə iqahçoiɪ axumarra. Akə eipʃəmku
hɪəhoiɪ haxumarraɸə ɪaarazə. Axumarra iqahçua
jdərracə iɪzənahtiueit ari hɾogramə.

Axumarra arxiara aqa- çara akamisia ialxəu	{ Alagiənba Tarba Bgamba

Eibadərɪas iɪəmouzi ɪarei ɪaaiguara akəta ʃkol
itou açayɟei?

ASXƏRTAŌII AɪXƏEI.

Aapənɾan. Amʃ dara ibzian. Aɪapəqap ɪtə ma-
caraxa igəlan. Aɪtkua amaɾəi xuəiua, ixaakuakui-
araza iɪtan. Aɪxakua iʃrəlʃo ala amaɾəi aɟɟra iəɸən.

Ʋnak, afxa amatəi şajjoz şxərjaonik, narƲahait.
„Mşəbzia syəza, sguə mƲəouiracə ɣajara səuzaait“
aheit aşxərjaon. „Aɣajaxa aamta səmam auəsəura
saxaʔalom, krəutaxəzar irlasnə iħanə uaxaaz uca“
aheit afxa.

„Uara bzia uzərbozi, sara szərtaxəmzi auaa“ ħa
aşxərjaon afxa iazçaait.

„Sara auaa srəxoit, uara urpərxagoun, uəmş
bziaxəeit, uaha səzuajajom“ aħan afxa ajjaħa auə-
səura ialagəeit.

Afxa şpaazaƲəu? Afxa oyə izlaixozi?

—◆—
A M A T.

Iauana xuƲəi Sikuan xuƲəi ačəçəndra şərəquʔoz,
mat dəuk, atərasra işəlaɣəz rbeit. Ayəqagiə ħan,
aħħara ialagəeit. Amat aƲkunɣa guanateit, axə nəf-
tnaxən irəxuapşua ialagəeit, nas iaalakitan aşərħa
atərasra inələlt.

Iauana xuƲə amat ɣgiala daɣlouan. Amat aşham
oyə dagoit, ianaamtou axuʔ imour.

Znə Ʋkuənək, ifarguaɣ amat achazaan. AƲkuən
ifarguaɣ amat axachaz inaxək.nə, iououuanə iƲar-
heit, nas amat axachaz itəɣjanə afa alxnə ikar-
reit. Ahakiəm ipxieit. Ahakiəm amat axachaz pətk
aairqian afa aləixəit. Dəuk, mərçəkua aƲkuən dəb-
ziaxəeit.

Amat aşham abamou?

Amat axachaz izəɣɣua iara aşham zħamiozi?

—◆—

✓ A I M A K R A.

Yəqa aŭkuənja eimarkəit aapən ačx kiəƣxaou
iauxaou ɦa. Azk, ikiaƣxoit iɦeit, agiəi iauxoit iɦeit.
Arçayə aŭkuənja reimakə izbit. Arçayə aŭkuənja
reimakrə ispaizbi? Amş azhara ianbalagaua? Ačx?
Amşəi ačxəi ianbeqaraxaua?

✓ X - Y Ə K A A Ƣ A Y Ƣ A.

X-yək, aafayja akuaça içaian. Azk, uəs iɦeit:
„Şaqa ibziaz abra haşiou haƣə aƢ azə iteiçozar“
Agiəi uəs iɦeit: „luɦaz akum, aƢ amala hƣə itap-
sozar akun abzia“.

Ayəqa irɦaz axyək, rəi iguə iaməxueit. Uəs iɦeit:
„İanaqalbeit, İmaafakua aƢajara zlatəlşozi ɦa.

qam bəpə ayaou gəppəta xuyom.
~~Çəpx İkuəça zaqa vedra ayə əçəçzi? Zaqa~~
~~ɦa İttiizi? Ayə axu iatnəİxzi?~~

~~Çkuənək, us dçaait.~~

„San ləzoiə naq-aaq y-taguayara xuƣək za-
mouzi?

Izamouzi acguə arxiaƣəi nap-məcxuras y-İapək?

Izrəmamzi apsaatƣkua aməoirakua?

IzlaƢozi adaoukua xƣə rəxynəmçakua?

AƢa aləmhakua ikiaƢ-kəƢza izəqouzi?“ ɦa.

„Səpsə zlou səŭkuən zaƢə, iƣə acapxa aƣaçaƣəup
azouƢ“ iɦei, ian.

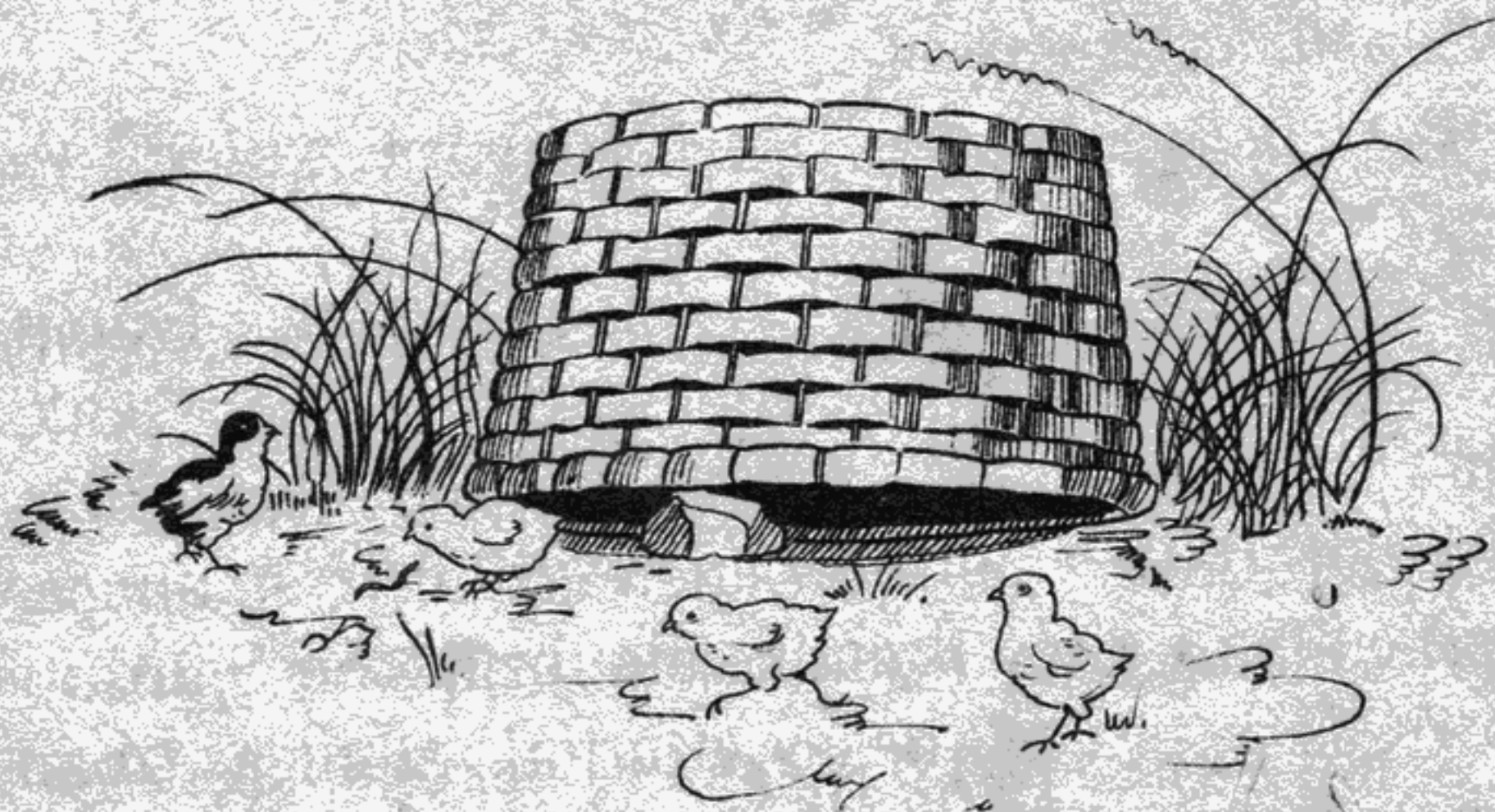
Izmaapouzi?

AGUABZIARA OURCƏ UTAXƏZAR:

ueiƣkaanə uckiaue uqaz;
esəŋəm̄tan uƣə, unarkua, uxuda, uləmhakua
izzala;
esəmyəbja unarxəckua uŋarxəckua xəssala;
esəŋəm̄tan esəxuməƣxa uxapəckua rəckiala;
unajakua uƣə itoumčalan;
krəuŋacəpxiaza unarkua z̄zala, kranəuŋalak, aŋtaxi
unarkua z̄zanə uƣə azə tərşala;
Arxən myəbja, ala znək-yəm̄r uƣəkuabala,
upsəp uƣalamkuua upənčala inaga-yagala;
uangəlougiə uantrougiə uboia r'ışanə uqaz;
iaxiakunamgaua ukaməŋjalan;
asaba uƣaŋəxiçala;
uynəi uklasəi eskəngiə ickiazaait̄.

AKUÇARAKUA ŞXƏRXUA.

Azənra hoicəsəit̄. Hkuŋkua aŋhəha içauan. Dəuk
mərçəkua akuŋkua quartua ialagəeit̄. Səŋ akuŋkua
rəxçara dalagəeit̄. Ixəlçeit̄ xu-kuŋək. Akuŋkua irə-

çalçeiṭ yajiaḱ-yajiaḱ kuṭaon. Esəmsa san igualta-
uan ixəlçaz akutḱua. Şamaxamzar aquartḱua aku-
ṭaonḱua irxəçuaməzṭ. Ʋnak ala znə inalarṭnə
aquartḱua azə rjuan, kərərfauan, akuṭaonḱua ianə-
rxarəua rfarḱua rəla iaailadəryəntuan. Aquartḱua
irəçaz akuṭaonḱua eskiəngiə ipxaṭaṭaraza iqan.
Xəmyəbṭa çit. Aquartḱua rguəspḱua ṭhəit, iabaaxəeit,
rəxukua eilajja iqaləeit. Akuṭaonḱua akuuyəṭḱua
rgulçua ialagəeit. San akuṭaonṭaḱua aquartḱua
irəçəlgauan, akuuyarakua anbalak, akalayḱur afnəl
tarṭnə italərəuan. Aquart, akuuyarakua xəzxəz,
akalat akuuyarakua naçaçanə içahḱuan. Mşkə-
yəmş raqara akuuyarakua akuṭagi-jə irnəçnə irəa-
hçauan. Aquart qut-qutha akuuyarakua irəpxianə
krərəanaçauan.

Akuṭə oyə izlaixuartouzi? Akuṭə Apsnə işpa-
raazoi? İşpaazaṭəu?

A U Ə T R A.

Spiardon-xuyə auətra qaçara dalagəeit. Dnein
auətra açəxuan, afarxikua nəkuçanə, adgiəl pətk
xəikaait; nas anəṭ bahala izəit, Ʋagala ikuakueit
ḥḥagala irguzeit. Spiardon iuətraƲə ilaiçeit anaşa,
akərpəj, afənḱa. Oyə işəimbacala ibziaxəeit Spiardon
iuətra: iƲəssa iƲalt anaşa, akərpəj, afənḱa. Izban
as izəbziakazi Spiardon iuətra?

Esgəngiə irafauan, xulməƲxala azə akuiṭauan,
anaşa arakuakua axa ikuicauan. Spiardon iuətratəx-
ḱua Ʋəxṭnə iafṭa iaḥṭa irəeiçauan.

Spiridon iuətra şpaqaiçei? Izeipsraxazi iuətra?
Spiridon iuətratəx zʒeiçauadaz? Uətratəxs ijdəruazi?
Auətra şpaqarçaua Apsnə? Işpaqaçarəu? Auətra
feidas ialouzi?

A K A ʒ A R A X.

Naşa amyan ilbeit kəsə bziak. Naşa akatarax
daara deiguroieit. Iaraznak, akəsə aastəlpaan ilxal-
çeit, nas ilxəxnə ləxuda inakulərseit. Naşa akəsə
ilbız daara ilnaalauan. Sdəkulan ha Naşa lʒənal-
xauan eips, aʒəqha lguə iaatafeit, izdəmadā akəsə
zʒəzəz akəzmaməz lakuzar, lələoierz lʒaħħə, lkəsə
apsaara daštazar ha.

Nata afərha akasə oyə iaxiəibaşaz inəstaçanə ləəyalxəit. Pətk danənaskia pħəzbak dxiej-kuj deilaħanə azzəha dɽəua, skasə zaɽə sɽəzɽə ħa da-alpəlt. Nata afərha dxənħəit, ilpəlaz apħəzba dlə-manə.

Dneit akasə iaxinləɽəz. Apħəzba lkasə anəlba, dəstasnə iaastəlpaait, iaraznak dguəronieit oyə işəimbac ala.

Azə itə oyə iqəba amca acranaçoit.

Nata ilbazi? Iqalçazi?

A Y Ə Z A B Z I A.

Nxayək iman la bziak. Ala anxayə iynə, iraxu axıqauan. Anxayə ila anəukunaz, imazara ana-xıqauaz, bzia inəquigauan. Aamta akər ceit. Anxayə ila ajəit, apħma imazara azəməxiqaua ialagəeit. Anxayə ila akraɸaɸara daquəɸt, ipərəigarc iakuikəit. Znə anxayə ila imanə iaanda iqaz azəɽ aqnə dneit. Xaħ dəuk, aastxnə, ila imanə anəl dətalɽ. Azəɽ aguaxiə dnaskieit. Ala axuda axaħ ədɸai-ħalt. Anxayə ilaj dnagutasən, azəɽ ialaiɽəit. Ala azəɽ ačan iceit. Anəl aaquaraquanɸan iaaħəit. Anxayə azəɽ dnalahait, dçaaqurəlt, azə dasua dala-gəeit. Anxayə açaaqurəlaxa imoukua akə naixan, xəxi dənmanagalt. Danaaps—ilaj deimlaħa dakən, azəɽ aɸəkuaxi izsaua ineiuan. Anxayə dmadəonimadaħan ala eimlagua iknə dnastalt. Dəuk, mərçə-kua anxayə deibgaza azəɽ axəku dnəkugəit. Abas

anxayə ila eskingiə guək ala
bzia dabauan, imazaragiə
axıqauan.

Anxayə iüz iaxəthaauazi?
Flakua. irəxiəuazi? Irəştəuazi?
Izlafehuauazi?

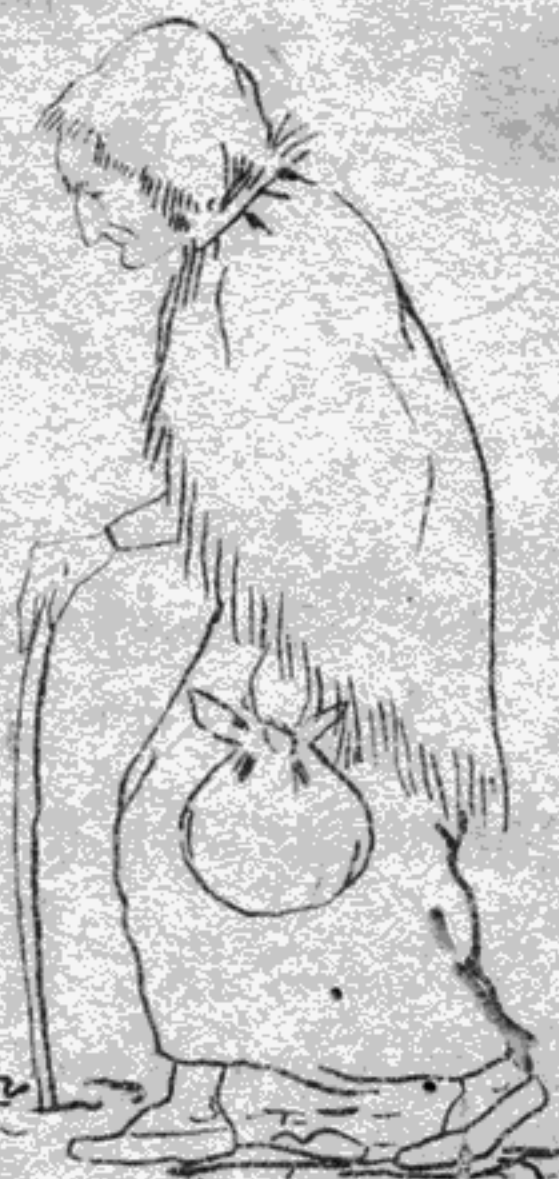

APHƏZBA BAAPSƏ.

L'aba ləçərguaua,
dəntgəla - aatgəlaui,
dneiuan takuajək.
Atakuaj anapə şləgəz
myafaua dəqan: ilfə-
məzt, iləqunəməzt, ljei-ljei
irəgən. Atakuaj dnapşən,
naskia aynə igəlaz amzərxa,
aha ikugəlaz lbeit.

Pxənrən. Aynə daara
şouran. Atakuaj ləə tabanə
dəqan, ɣgiaza azba dakuian.
Atakuaj dguəronieit aphəzba
aha dşacəgəlaz anəlba. Lguə
iaanagəieit zək,giə sʰə intə-

rşan, hak,giə sʰə intasqaqan
ha. Aphəzba danaaləmar-
aşaxa atakuaj zək, sətf di
ha aphəzba laxi ləbje nalə-
rgarc ləə (lsas) aaixəlxuan
eips, aphəzba apər-pərha ata-
kuaj axaŋ, alaba lguədəl-
çaua dalagəieit. Aphəzba lan
ləə rahanə ləzoiab dləxuap-
şuan. Atakuaj iqalçaxuaz,
işləlsauz ala dquaraquan-
paua dətəsnə ddəkult, iləula-
k,giə akə imaarxakua,
ləpsə lgəieit. Atakuaj

dquaraquənƿaua daxıcauaz, apħəzba dəlxeƿuauan.

Pxafarouƿ, gunaharouƿ azə ixəƿuara.

Azə iməcxraaua znəmzar znə pərxagak, imou-
kua qalaşam.

TANIA XUČƏ.

Tania dəxbəđza dəqan. Aynə daxıəynaz dəuk,
dlaysuan. Ataaja zegiə Tania rəps-eips dərbauan.
Znə Tania lan dəymazayxəeiť. Ahakiəm daargəeiť,
aƿəmazay iljšaz, axuťkua rərecept iyəiť. Axuťkua
artekaqnəp iaargəeiť. Tania lan dəlɣagəlan, apšan-
dagala apša ləndaua, ianaamtou axuťkua lərjua.
Axuťkua ɣgiala iasan. Tania lan axuť-aša lƿə ian-
talpalakı, ləlaxı aaimarccnə, aarlaħa aquərki rganə,
ilbaaldauan. Tania lan lguə drəchanafauan, axuť

mɣəla iaxıəljuaz. Egiaraanə ilalħaxian lan: „Di,
bməckuras axuť-aša zjəp“ ħa.

• Tania lan dsəlɣəlapsua eips təua dabanə zanə
ilɣəlapsua?

AÇABƏRG ZEGİƏ İREİOHƏUP.

Sarləp xuyə həzbak iman. Eskiəngiə dqəj-qəjuan iañəzbala, iibalak, pəiqauan. Znə iab ilabasa iəaqueit. Sarləp iab, ilabasa ƣaquanə ianiba, dguaait ɣgia, usgiə iñeit: „Dəzusda slabasa zəaquaz? Dəzdərər oiuiuala dsəpqiit“. „Sagiəpqa, guboiəngiə sət, sara soup ulabasa zəaquaz“ iñeit Sarləp

„Ari alabasa sab itənxəeit, məcxuə hatər akus-çoiit, axa uara uçabərg xuamam“, iñan ab iɣkuən daaguədəikələeit.

Açabərg xuamam. Açabərg amra açkəs ilaşoup. Sarləp xuyə imazəz? Añəzbala iqaiçauazəz? Iab ilabasa iazəiuzi? Iab iñhazi? Sarləp iñhazi? Ab iɣkuən içabərgra iaxəiñhazi?

YƏQA AIYZJA.

Znə yəqa axaja abna ilalanə ineiuan. Azə ałakı iman, agiəi labak, ikən. Aiyəzja eimanə işneiuzaz irəm-bazakua məfkə nar-ƣahait. Ałakı zmaz

iyəza dkaɽnə aɕla dəkuln iʔəizeit̚. Inxaz ayəza iqaɕa'ʊazəz, ʔəɕxa adgiəlaqnə iʔkaiɽən iʔirpsəit̚. Amɿ aain ikaɽəz ifyua ialagəeit̚, dəpsəuɽa anaba, ineixəɕnə abna inələləeit̚. Zyəza dkaɽnə, aɕla iku- lanə zʔəzɽaxəz, aɕla dəlbaanə dneit̚, iyəza d'iz- ɕaaɿt̚ amɿ iuanahazi ha. „Daara ibaapsur iximzoiəur aɽgiaraan zyəza dkaɽnə zʔəzɽaxua ha sanaheit̚“ iheit̚ adgiəlaqnə zəʔkazəɽəz. Yəqa aiyəzɽa iaba- nəiʊaz? Irbazi? Iqarɕazi? Eibərɽhazi?

AIGUƏIAɽA.

Hanaɽəi Haqaratəi eiguə- laɽan. Hanaɽ ajəɽ-oyə ha istan ikətan. Iɕabərgnə Hanaɽ ajəɽ- oyə izəuɽharəɽə dəqan. Inxasa iabaja rənxaɕa eijamzar eiou- əməzɽ; inxara akə izacəmɕa- zəit̚, dzənamkuacəzəit̚. Aɽah

ɽmatəla djaouan; nəxəgas iman iabaja idənəz, ccakra, zəkūzam, akambaskua. Hanaɽ iguəhə Ha- qarat duayəeilqian. Inxasa xaan, eiʔkaan, zegiə rəla- ɕanɽalan. Haqarat dəzbalakgiə eilamhara oyə

dqalarəməzt. Ajañ ɣmaɾei, akambaskuei dərqua-
çəiɾtei akər c'uan. Djaɔuauan draɫauan kuatanla;
iman y-ɸəɔuɔuak. Eikuɫa aɸkua irəmanɫalanə
iman aɸəuardən. Haqarat ixə iaɸədangio dəzlaz
ajlar drəcxraayən, ajlar r'uəs dmaafakua inəquəiguan.
Abas Haqarat daxioqaz aqnəɾ zegio bzia dərbuan,
hatər ikuərçuan.

Haqarat iguə ialan iguəla Hanaɫ inxara iagnə
iaxiəqaz. Haqarat izbiɾ Hanaɫ dicxraarcə. Haqarat
znə Hanaɫ uəs eiɫeiɾ; „S'uəcxraap akuatanəi aɸəi
raaxuara azə, urquaç ajmaɾei akambaskuei“ ɫa.

Hanaɫ ixşəy əzəiɫəiɾ Haqarat iiɫaz. Haqarat
acxəraara liteiɾ Hanaɫ.

Hanaɫ iaaixueiɾ kuatanakəi y-ɸəkəi. Hanaɫ
dalagəeiɾ ibzianə anxara. Dəuk mərçəkua Hana-
ɫəi Haqaratəi eilalt, yeiɫjak reips, aicənxara
ialagəeiɾ.

Rmazara iacləeiɾ, iahagio ixaanə anxara ialagəeiɾ.

Haqaratəi Hanaɫəi rguə itarkɫ rapxiaqa rguə-
laja rəlaçanə kolektivla anxara ialagaracə.

Aɸə oyə izlaixuartouzi? Izakuzi kolektivla
anxara?

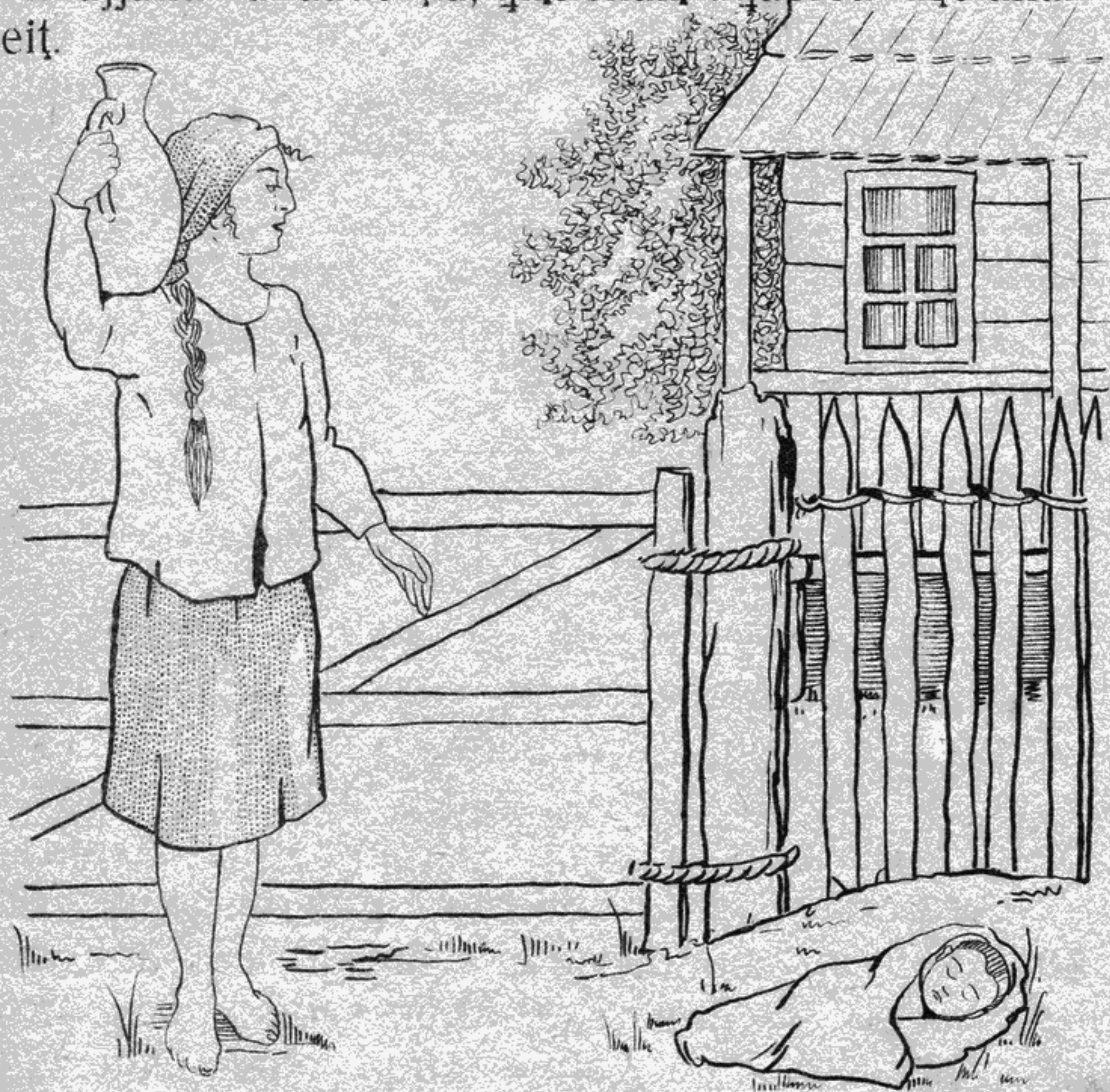

APHƏS-EIBA.

Dəqan pɫəs-eibak. Apɫəs-eiba dləman pɫak.
Mania ɫa. ɸnak səɾəmtan Mania apɫal aastəxnə
zaagala dceiɾ. Aguaf dəntəsənə axkaara dəntalon
eips. Mania eilaɫarak ləlaps nakupsəiɾ. Dnein
alaɫara ɫapala danənagutas, pɫkakə ibɾə gəeiɾ.
Mania dɫan, dɫənxanə daanxəeiɾ.

Nas l̥əaaibəltan, ləp̥hal nargəlanə, ap̥ska daaf-
tpaanə aynəqa dəyəit̥. Mania lan, ləp̥ha addəha
dəynə d̥saauaz anəlba, d̥lan irccak̥nə d̥nalpəlan,
„ibəxizi“ ha dləzçaait̥. „Di, aguat̥ saxiəntəçəz kart̥k.
dəzbeit̥“ l̥heit̥, d̥hakipsəkiua Mania. Ani phai aila-
hara ajjaḥa ianaadərṭla, ykuənək̥ dyap̥s̥za d̥şəlahaz
rbeit̥.

Aphəs-eiba aykuən iaazara dalagəeit̥. Aykuən
dədəuxəeit̥, aoyra ilçit̥. Aphəs-eiba aykuən ilaazaz
pas d̥qalçeit̥. Apa dandəuxa iani iaḥsei inap̥ə ikur-
gəlanə inəquigua dalagəeit̥.

Pḥəs-eibak̥ iləmadaz? Mania ilbada? Ani phai
ak̥ar̥t̥ izəruzi?

A Š K O I A Q N Ə.

ŢeŢəmtan, j-saatk rzə, aŢŢa iasŢ. AčayŢa affəŢa aklas iynalanə dousə rtəpkua rƣə iŢeiŢ. Arčaygiə ačayŢa drəŢtagəlanə aklas dəynalt.

AčayŢa adrəuŢa iyagəlan, azə eips, zegiə ŢeŢə bzia Ţa iarŢeiŢ rərčayə. Nas zegiə rtəpkua rƣə inatən ačara ialagəeiŢ. AčayŢa pasa iapxiauuan, aŢtaxi ihasabuan iyuan. Ačara ianalga, ačayŢa zegiə rərčaga-matəpkua iaastəxnə irəmanə affəŢa dousə rəynəqakua raxi iceiŢ.

Aškolaqnə ačara ianbaamtou ianalagua? AčayŢa aškolaqnə iqarčozi?

AXUČƏ BZIA IAN DŠƏIBUA.

Dəqan Qarəmxan Ţa pŢəs-eibak. Qarəmxan lxaça dəpsəiŢtei yəşəkusaqa çuan. llzənxəeiŢ axuŢkua pŢyək. LxuŢkua reihabə ixəç'uan jaşəkusa. Qarəmxan dəymazayxəeiŢ, aiarta dəlaxəeiŢ. Daxiə-Ţtaz lguə dtaŢəuan, lxuŢkua iŢrəkunagua iaxiəlzə-maazuaz azə. AxuŢkua irdərt ran lguə dəŢtaxuəcuaaz. „Bəmgüəryan, bəmxuəcən ui aqara di“ iŢeiŢ aŢkuən eihabə: „sara uəsəura scan, akər sərŢan, nas akə hagəmkua Ţqalan“. Ləpha xuŢə bnein lan lxə lnanə nakulčan us lŢeiŢ; „Di, sbəŢoiŢ akupsəuħarei alaotərz aastrei bşərquacra; izban akuzar, abar egihagəm hbəxizaracə, pətrak aup Ţa hauəgiə-ħŢəsgiə pəmkərəda iqahçua, iahkua halagoiŢ; uəsqaan bəguəgiə bahargarəm, iŢhalsua hnəpə bəkurgəlanə bnəqaaagan“ Ţa. Qarəmxan lxuŢkua lguə aadrə-oiuoiuan, azazala iaaguədəlkəlt, lxə-lƣə aayŢeiŢ.

Qarəmxan dgəlt. Lxuukuei larei ibzianə anxara ialagəeit.

Ataaja zaqayə ləqada? Uan uşpaləznəqua?

Qarəmxan lxuukua raja izlalzeioixazi?

AŞKOL BIBLIOTEKA

Haşkol biblioteka aqnə iqoun aŭquə raja. Mşkə bŭax mşkə arçayə iŭaitoiŭ ačayja abiblioteka aqnəŭ aŭqukua. lhaloun ačayja aŭquəpxiara zgua-mpxua. Urt aŭqukua abiblioteka aqnəŭ ianroulak, asaxiakua irəxuapşnə, ixəndərŭueit. lqoun ačayja esəmşa saatk-ysaask aŭquə iapxiua. lşakunagua aŭquəpxiara xtazkua, ibzianə ičoit. Aŭquəpxiara zgua-mpxua ibzianə izçuam, ixşəygiə kŭiaŭxoit. Agua-pxara zoua ačara ičoit.

Ŭquəs uzəpxiaxiouzi? laha uguə iaxozi? lzbən? Aşkol biblioteka ada bibliotekas ijdəruazi? Abiblioteka zxuartouzi? Aŭquə akŭəpxi iabaadərxauei? işpaadərxauei?

E K S K U Ə R S I A.

Haşkol aaiguara zəŭk əqan. Arçayə azəŭaxi haigəeit. Azəŭ apşəz rajanə itan. Ačayja rajayək aŭguərkua rəman. Axahkua, ajqikua aarŭnə, arçayja arŭərə-xuac eizərgəeit. Aŭguərkua axuackua rxacanə azəŭ ialadərŭt. Dəuk mərəçəkua aŭkūənja akalmahakua ixuxua-xuxuaza iaatərgəeit. Azəŭ axəku aaiguara azə abqəz tagəlan. Abqəzra aŭdoui rajajaman. Alabakua, axahkua apərsərŭha aŭkūənja aŭdoui kua itguədərçua ialagəeit.

Adaoniukua ïan rƣərɣaxəit. Aƣkuənɣa abqəzra ïan'əlaps, irbeit irajanə adaoni-kutaoniukua (kurtkua); adaoni-kutaoniukua issan. Adaoni-kutaoni rajanə abanka itacanə, azə rəçapanə, aškolaxi iaagəeit. Jams rəqnəp adaoni-kutaoniukua irəlçt alaxkua. Alaxkua dəuk, mərçəkua idaoniuxəeit.

Adaoni iafozi? Oyə izlaixuartouzi?

IUDƏRUA UAZƏMÇAAN.

Hanaɫ uardənɔ, azna aƣa imanə dəsneiuaƣ Xakuəɣ dəipəlt. „Aura uəkup“ (bza xaugəlt) iɦeit Xakuəɣ. „Bzia ubaaɫ“ iɦeit Hanaɫ. Uuardən ïanə-uzi ɦa dçaaiɫ Xakuəɣ, „Amƣə“ iɦeit Hanaɫ. „Mƣəu, ƣoupei“ iɦeit Xakuəɣ. „Nas auardən ïanəu udəru-azar uzazçaauazi“ iɦeit Hanaɫ.

Hanaɫəi Xakuəɣəi reɣajafa zmaanouzi?

Ç I S.

Isəmour sara cguək, çisɦa. Çis aguəspəi aɫan-kuei škuakour, açəxua kɫaƣəur, apaça škuakour. Çis iaçour pɫ-cguəpškak; acguəpškakua ran eip-şur; znə-zənla çis aɦənapkua aaganə apaja irəm-çanaçoit: acguəpškakua rɫanɫkua rəla aɦənapkua narɦə-aarɦua dara kɫraamta irəlxumarueit. Çis apaja rəzxara ïanəxumarlak, aɦənapkua qəry-qəryɦa irfoit.

Ƣəcgukua zeipsrouzi? Çis apaja aɦənapkua zamçanaçazi?

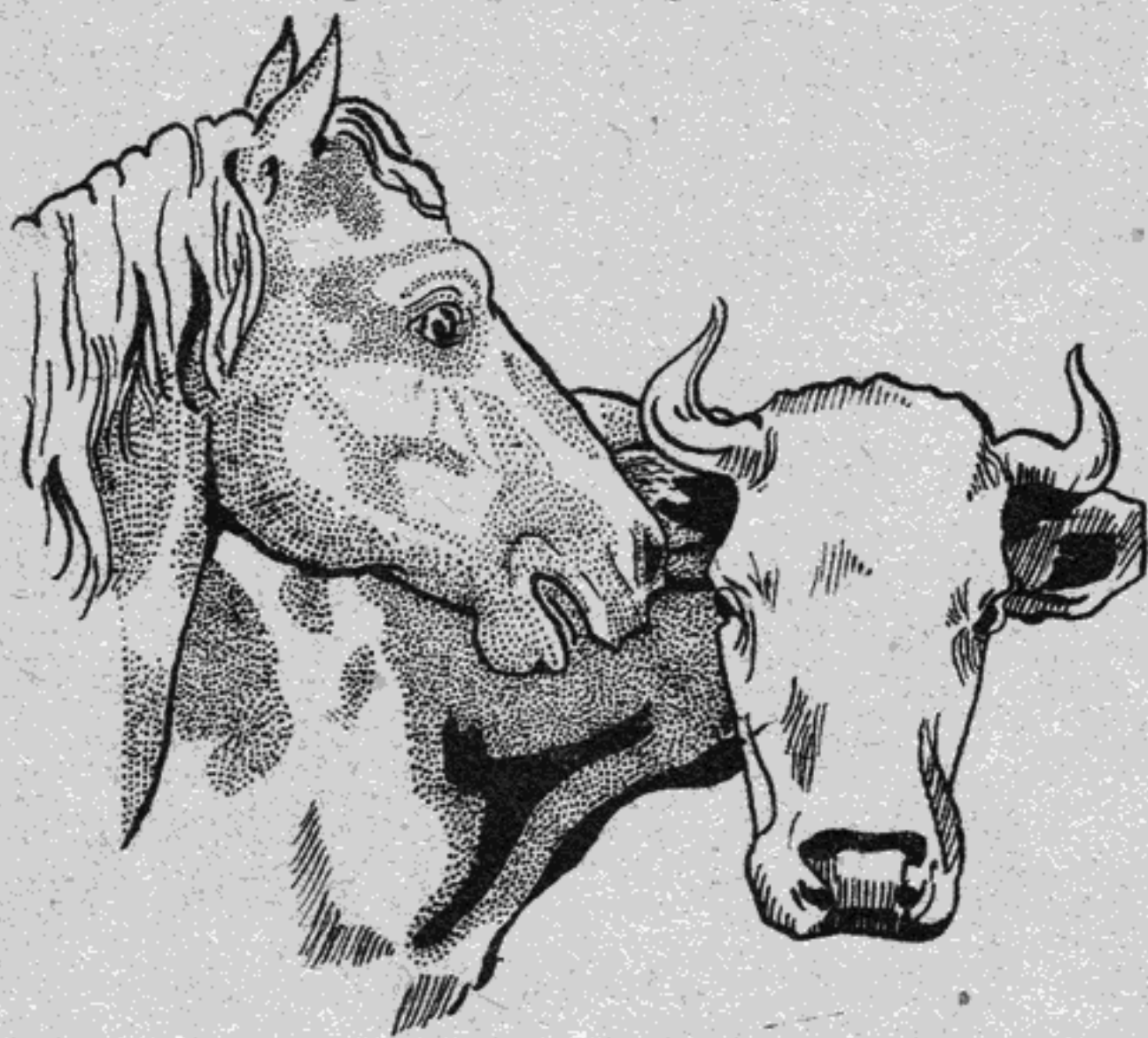

A X I A P A R Կ.

Դցիա լճաաւիտ. Ասժ րայա կաշաւ. Քսժ չաւ չեցիժ
աւիտա րաշաշաւիւօ լալացաւիտ. Աւիաքարւցիժ աշաւրա
աքաշաշաւաւիտ. Բարկ, ագաւաւ աւիտ շաւ աւա զաւ-
աւիտ. Աւա Բաւիլա շաւաւ լաւաւիտ, յ-աւիլա
աւաւիտ. Աւիաքարւ աւա լաւաւ Բաւիլա, շաւ-աւ-
լաւիտ լաւաւ լաւաւա.

Ի Ա Շ Գ Ս Թ.

Իաւցաւ շիս աւիշաւ. Շիս իւաւաւ, աւաւ
քիւաւ, աւաւա զաւաւ լաւաւաւա լաւ, աւաւ-
աւաւ աւաւաւաւ աւաւ լաւ լաւաւ. Շիս աւաւա
աւաւաւաւ լաւաւ, աւաւաւաւաւ աւաւ լաւաւ; աւաւ
աւաւ լաւաւաւ աւաւաւ աւաւ լաւաւ.

Աւաւաւ մա-
աւաւաւաւ, աւ-
աւաւ լաւաւաւ.
Լաւաւ?

Աւաւաւ լաւ-
աւաւ? Բաւաւ
աւաւ լաւաւ?
Աւաւաւ աւաւ
աւաւաւաւ? լա-
աւաւաւաւ լա-
աւաւ? Աւաւաւ
աւաւ լաւաւ?

ԱՔՏԻՒԱ ՐԵԻՄԱՔՐԱ.

Քնաւ, աւաւ, աւաւ, աւաւ աւաւ լաւաւաւ. Աւաւ լաւաւ-
աւաւաւ աւաւ աւաւ: լաւաւ աւաւաւ աւաւ լաւաւաւ լաւ.

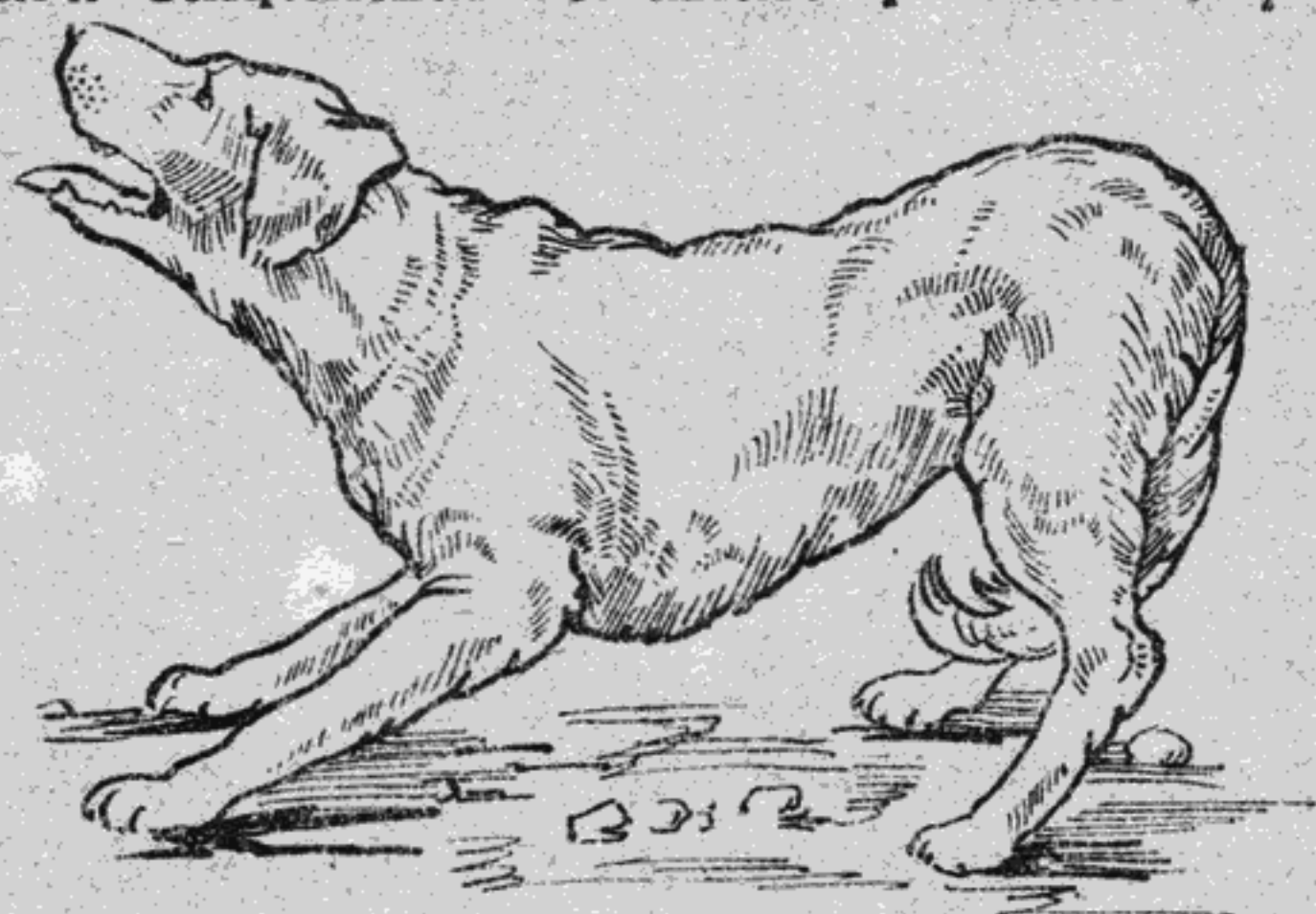

Zegie reiha apīma sara bzia siboit; izban īhar, sēizəjaotioit, sēizəaltueit, ianəitaxəu dsəkuṭanə iaxi-əitaxəu dcoit; sara sakumzar eitaḥarak, iauaməzt“.

aḥəeit aṕə.

„Mamou, apīma zegie īeiha sara bzia siboit“: aḥeit aj: „xsla isaazoit itaaja, sara sakumrar itaajagie iargie amla iaguan“.

„Mamou, zegie īeiha sara souṇ apīma bzia iibua“ aḥeit ala: „uax-ənla ɸənla amamkua iynə, iraxu səxiṭoit, sara sakumzar iaotaja īta deimərṭaxiazaarən“. „Ṭaquəç aja eimakra: īara zegie īəda sxuartam, douse ītəp-kua rṕə īəbziouṇ“ iḥeit apīma.

Aynat pəstkuas ijdəruazi? Oyə izlaixuartouzi?

AYNAT PSTKUA.

Aynə pstkua daara ixuartouṇ: akambaf amxə aṭaotioit, axs raja amçueit, amṕə aanagott, aja açərfə alç'ueit. Aṕə oyə dakuṭoit; ala aynə, araxu, apsaa axiṭoit; acguə aḥənapkua nnarṭoit.

Aj oyə izlaixozi?

Araxu axita rṕəzladmərkuazi?

Araxu əgəg-ṭəg rṕəzlaṭərəxiṭozi?

Araxu spanəqukaṭəu?

Açarakua inaqunə adgiəlaqnə ipər'uazar-aiṇṣ
ṭgiaxoit.

Akūt̃kua asabaƿə ixuat-xuat̃azar am̃s ɣgiaxoĩt̃.

Açarakua ajyanaxi ixalanə ipəruazar-am̃s bzia-xoĩt̃. Uaha am̃s anəɣgiaxo ianəbziaxo oyə izləei-dər'uazi?

IUMGUƏZƏN AIASBEI ACGUƏPƏŞKEI.

Səkuən-xuyə eskiingio alasbakuei acguəpəş-kakuei drəlxumaruan, znə-zənlagio iguəzuuan. Znə Səkuən dara dəumazayxəeĩt̃; aşoura ɔuɔɔua iaũt̃. Ayəmazay ahakiəm dizaargəeĩt̃. Ahakiəm idər̃t̃ Səkuən-xuyə ajama dəu-soliter ş'imaz, dşaruma-zayəz. „Alasbakua urəlxumaruazma iuguəzuazma“ ħa ahakiəm Səkuən diazçaãĩt̃. Səkuən „aai“ iħeĩt̃. „Nas, idər uyəmazara alasbakua işrəxqiaz“, iħan ahakiəm ajamaxũt̃ recept̃ ynə dceĩt̃. Səkuən axũt̃ ijəĩt̃, dəuk, mərçəkua dəbziaxəeĩt̃. Alasbei acguəi umguəzən, udərbzar um'uən.

Ƴlakua irəxĩzəuzi? Ala aoyə izlaixuartouzi? Aləei acguəi işpeibabua? Acguaps zaqa cguəpška ariuazi? Alaps zaqa lasba? Alasba əlakua anbaxtua, anə-quara ianbalagua?

AƳƏI AƳADEI.

AƳəi aƳadei eimanə ineiuan. AƳada aidara ɔuɔɔuanə iakuən, aƳə egiakuməz̃t̃. AƳida aƳə ianaħeĩt̃.

„Seidara xiantajour, xuyək, usəcxraa“ ħa. AƳə uəzəsgio iamkəĩt̃ aƳada iaħaz. Amya ikulanə işnei-ħaz aƳada aidara ixunajan inkahan ipsĩt̃. Irah̃ta-

gəlanə ineiuaz ap̄tma afər̄ha aφada aʒa aaxəixən,
aφada aidaragiə aʒagiə aφə inakuçanə afəraxiʔ
iikəz avara inajçanə inaiapəican amya dnəkult.
„Eh, sənasəp ʔgian sara nasəpda“ aɦeiʔ aφə: „aφada
eips sargiə aidara saçapsueit; açabərg hɦozar, səzə-
kultaz səkunagoit: aφada aidara ianaamtaz isərlasər
guaqra hakultoməzt“.

Saatk, zaqa kilometr (vers) qanaçozi aφə: ian-
nəqua, iankuarua, ianəyua?

Ɔφə iaxizəuzi? Zaqa şəkusa axəçuazi? lapə-
şpəuzi? lafozi? ZaqanƆ kraφatçozi? Aφə azə anba-
fərjuei? Aφə axapəckua zeipsrouzi? Zaqa xapəc
amouzi?

TƏNXA DƏZMAM.

Qadər xuyə aguəlara dceit. Daxineiz aynə
eilərgamlıua ibeit. Axuykua rəmala axuştaara
iakuşanə itən. Axuykua daara anapə rəgən: irtə-
məzt, ɦəqunəməzt, izzaməzt, ihɦaməzt. Qadər akra-
amta, dxuəcua axuykua drəxuapsua dφan. Pətk.
ançə igualateit axuykua ran dşəpsxiaz. Qadər.

xuyə iaraznak digualafeit ian. Afərha dyacqian iynəqa dəyt. Ian amzərxa daxiəkugəlaz ilbuau ləy-kuən dəyua dšaiuaz. Aznak azə dfeit ləykuən akə ixizar ha. Aykuən dšaaiz eips ian dnalxiən-paşalan daailərououanə ləguəzra dalagəit,

Ani abi rəda oyə izəmpšaaua agiəqam. Qadər xuyə dabaneit? Daxineiz iibazi? Qadər iqaiçazi?

AKALAKI DƏUKUA AUALICAKUA RƏQNƏ İŞNƏQUA.

Akalaki dəukua rqnə auaa raja nxoit. Iqouñ akalakikua psba-xuba milion auaa psəra axəqou. Art reips akalakikua rqnə oyə işəibalak dnəquar qalauam, iqouñ apqara: aʔəuayəi, aʔəuardənəi, avtomobili aualica arouaraxi inəquaait ha, alaqaoyə aṭraṭuar-rouaraxi ala.

Ukətan, uəkalaki aqnə as apqara əqouma? Izəqamzi?

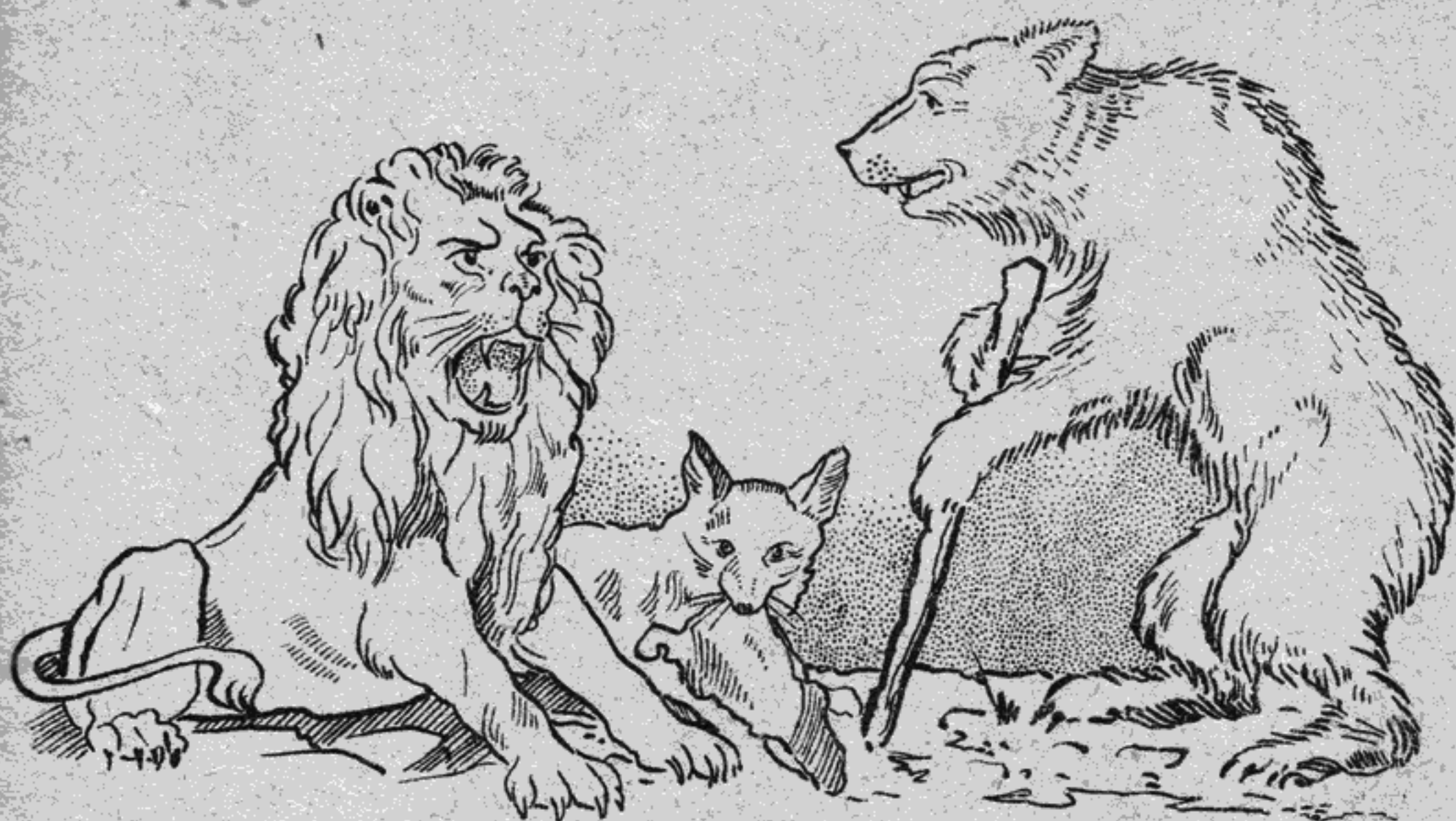
A T A K U A J.

Nxayək, aʔəuardən dakurəanə akalakiəxi dəs-cauaz, takuajək dgarə-gaʔua, alaba ləçərgua, dəs-neiuaz dnaləxišəit; atakuaj daara dajxian, ləmy ləlzaaxian, dəkiua-dorəzua aarlaḥa lšapkyə rhazua akuən dəsneiuaz. „Nan babacua“ ha anxauə atakuaj dləzçaait. „Akalakiəxi“ lšeit atakuaj. „Uəs akuzar, baai aʔəuardən bakuʔa, bəzgar akalakiəxi“ lšeit anxayə. „Daara seiguərouanə sakurəan uʔəuardən, axa məcxuə səccakueit, irlasnə akəriakiəxi sūmcar psəxua səmam“ lšəeit atakuaj.

APSƏTGIARA.

Amfəi aləməi şneiuaz kuack, rbeit. Amf akuac
iamçasnə iakəit, aləmgio əlapxəckua akuac inala-
narpeit. Aybagio rguaaibagan aisra ialagəit; işei-
suaz eidşəlan aybagio neixiənpaşalt; eimarkuaz
akuacgio rəbʒara inkahait, naskia igəlanə irəxu-
apsuaz abgaxuyə aioiaja inarəbʒasən akuac aast-
paanə abna inəlalt. Aioiaja reimak, abgaxuyə
ianaga, iquzga-quzgaza işanxanə eiʕapsua iaai-
ʕaxəit.

Irəkunagoz rməxiəi!

IUDƏRUAZAR.

Eskiəngio aynə iynour. Axə giatəur, iazqua-
zəur, iafəu axamə glasla ixqieur, ablakua aʔan
eips ikualə-kuagoit, akuəic eips icərcəruet; aʔaça
aəiour, iauəur; aləmhakua xuuyəur, ikaj-kajza iqəur;

asarkua kaxəur, asarxəckua auəur, içarəur, ƣənla
apsə afoit, ifaracoit; apsə anafua, ianəjou, axuxua
axga, aimha axiəzla igour.

Ucguə zeipsrouzi? Acguə oyə izlaixuartouzi?

A U A S A.

Irhoit auasa gazour, xsəy amam ha; sargiə
sguə iaanagoit irhua çabərgəur ha. Uazxuəc ari
çabərgəmzar! Akuəqma abar axə şaxıyaşa azdə-
ruam, iuauaza igəlanə asanə atuku-tukuha akəd-
qara ialagoit. Abəlra abar xəlanjə amca iəzəyuəit.
Acabərg hhozar, aoyə usəsgie izəikrəzi^a auasa
axşəy amou iamaməu! Aoyə itaxəur alaşa akumz-
jazə, akıapa asanəni akartos-jəmzei rəlxrazə; qua-
sja axamə azə, auasa^ajə iznə ifarazə.

AUASA ŠDƏRQUƏDUA.

Aapənran. Auasakua rərquədra iaamtan. Ʋnak, amş anəbziaz, auasakua haaiguara iiasuaz azə itahcalt. Auasakua rxuə bzia azə iazzeit. Auasakua azə itahceit. Amra auasakua arbeits. Auasakua akakala rərquədra halagəeit. Dəuk, mərçəkya auasakua harquədəit. Alasa hazzeit, iharbeits eikuçanə alasaxkua rəlahxəit. Alasaxkua kukunə iahxaxait, araxuəc alahxəit. Araxuəc snə akuməzja alahxəit. Auasa oyə izlaixuartouzi?

ALƏMƏI AĦƏNAPƏI.

Aləm əjan. AĦənap aləm iakukurkurua ialagəeit. Aləm Ʋəxan aĦənap iamçasnə iakəit. „Sargiə qara znə səuxuar, souɿ“ Ħa, aĦənap aləm iaĦua ialagəeit. Aləm aapəɽəryeit. „Uara rəcha sara

usəxuarıamou, uara uxə uzaxom“ aĦeit aləm. AĦənap, souɿ Ħa iouajə-ouajua aləm təp ananamtaza, aguə ankədɽnaxza, aləm irəchanafan iaunaɿ.

Aamta akər ceit. Aɽaracaja akata kədərçan aləm rkəit. Aləm şaxala ipanə ikədɽarĦaləeit. Aləm

xuaaua aṣkədnaqieit, axa egialəməṣeit. Aləm axua-abɿ, aḥənap iahan, ikuərkuərɯa iaain aṣaxa xətɿa iqanaṣeit. Aləm axə ianakuitxa, „lugualamtoi sargiə qara s'uxuartaxan, souɿ ḥa sanuḥoz uanəsxəyɯoz, uajə iumboi sara səla upsə ṣənxa“ ḥa aḥənap aləm iakuṣnatəit. Aləm iagualateit ankɿa aḥənap iana-ḥaz; iadərɿ axəyɯara ṣxuarsam.

A Ç Ə S T R A.

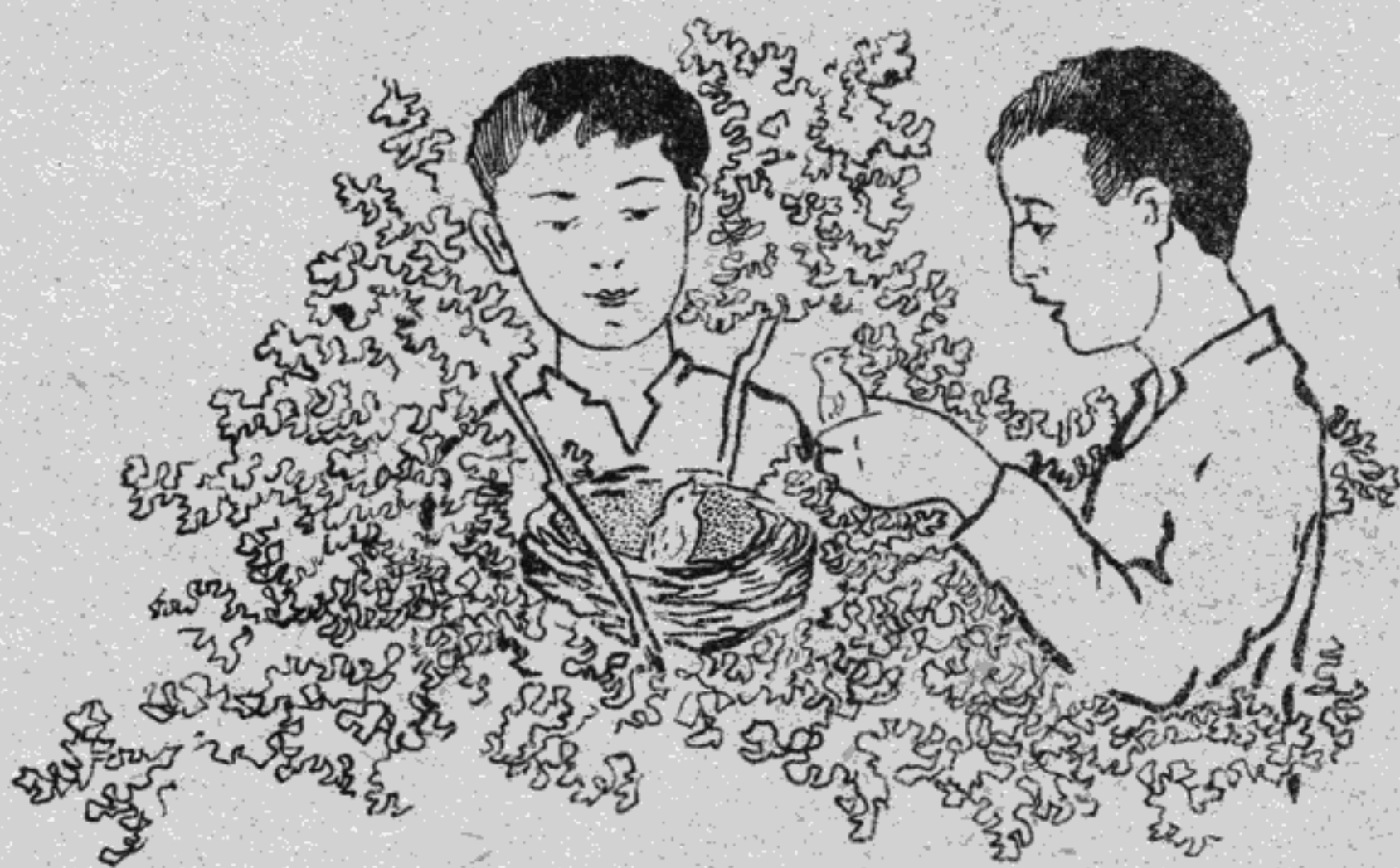
Çkuənɿak bardk aṣə irbeit çəstrak. Açəstra ixɿalan y-çəspṣkak. Açəspṣkakua xuɯən, iḥənɿaps-ḥənɿapsza iqan. Aykuənɿa açəstra açəspṣkakua xərɣən irələxumarua ialagəeit. Dəuk mərçəkua tahmadak daarədgəlt. „Aykuənɿa! iqatɿua xuar-tam“ iḥeit atahmada: „açəspṣkakua ran atraṣə apaja anambalaki, ipṣaaua, iguəryaua ialagoit, açəspṣkakua ɿara akər ɿərwəçarəm, amla iɿɿagan, ɿi açkɿəs inaganə rətra ixɿərɿal“ ḥa. Aykuənɿa atahmada iḥaz rəxṣəy azərəltəit, açəspṣkakuagiə rguə irəḥəana-ṣeit. Aykuənɿa aṣṣəḥa açəspṣkakua naganə rətra ixɿərɿal.

Aųkuəŋja rapxiaqa işparəznəquarəi ačəspška-
kua, ačəskutaonikua, ačəstrakua?

AGUƏEIGARA.

Pxənrən. Tgiala şouran. Temraz xuyə esəmşa
aňarakua azə dirjuan. Azə erəzla aiaña ianirəluan.
Fnak, Temraz airəz azə pətk, ştaz, aňarakua rzəj-
ərtəqnə ijenxəeit. Laňak, azba inĵua iqaz, zək,

abazjrəi ħa ipərnə işneiuaz, aiañei airəzəi axkaara
ačəxuan ianaba inaŋeit. Alaña iguəronaĵa aiaña
ianənapsəla, zə-ĵəkubarkgĩa ambeit; airəz ianən-
tapşə, ačan zə pətk, ştaz abeit; iqanaçaxuaz, akra-
amta ixuəcua airəz iaadxalt; nas icaua-iaaua airəz
axaňsa atapsara ialagəeit. Dəuk, mərçəkua airəz
ačan azə iqaz xəxi ixalt; alaña azxara azə ajən,
ipərnə iceit.

İha, gueilgaras iubaxiau iuahaxiau?

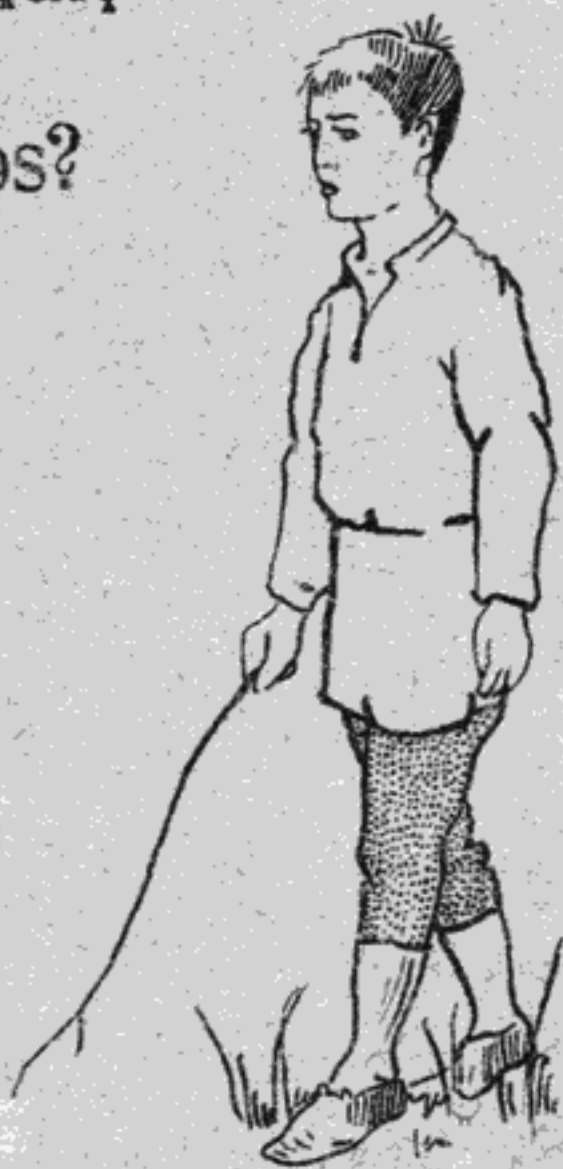
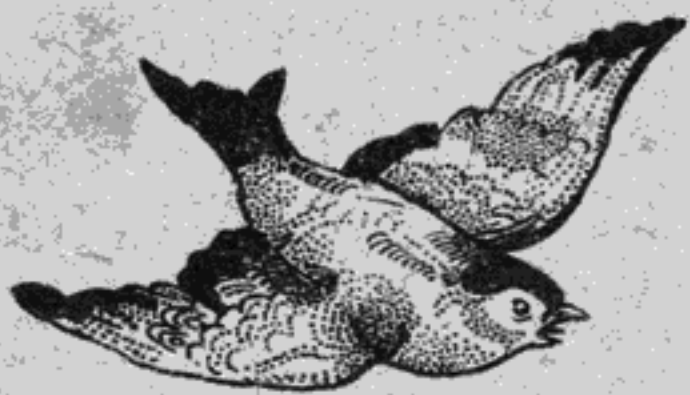
IBZIOUMA A4KUƏN IUZ?

Atra ixłanə ik, ałeit
iɣhəntapsza ɕəs-pskak.
Aɕəs-pska an iguan-
ateit apa atra iɕəxłaz.
Apa stəxnə atra ixna-
ɕarc iakunakəit an,
axa ialəmɕeit. Aɕəs
gieɽua iguateiua, apa
inavaɽa-aavaɽua iɕə-
qaz, ɣkuənək dnad-
gəlt. Aɣkuən ibeit aɕəs

zərguaq' uaz. Dnein ałfəħa aɕəspɕka aaltəxnə atra
ixəɽalanə, naskia dnagəlt. Aɕəs-pska an guər-
oııeit, iɣər-ɣərəit, nas atra ixɽalt
apaɽa arəpxaracə.

Məcxuə aguəbəlra zamaz aɕəs?

UXŞƏYALA.

Akłasaqnə eidɽaloun Temrazi Spirdoni. Tem-
raz·irlasnə dxuəcueit, arɕayə diazɕaa-cəpxiaza atak
iaraznak iħoit. Spirdon dara dtənɣən. Arɕayə diaz-

490
 Ըար, ատակ իհաանձա ԴեմրաՅ ԵԿաճԳԻԱՆԵ ամեճԽԱՐԱ
 իհոն. ԱրճայԵ մԿԵԼԱ ԴեմրաՅ ԵԿԱՆԻԿԵԼՈՆ. „ՍՏԳԱՅ
 սՏԵՐԽԱԳԱՄԽԱՆ ՏԱՐԱ ՐԽԱԵՐՆԵ արճայԵ ատակ իահոի՛
 իհեի՛ ՏփրԵՈՆ.

ԱԿԼԱՏԱԳՆԵ իւԵԴՐԱԼԱԵԱ?

Ի Ա Ե Յ Ա Լ Ե Մ.

ԱԼԵՄ ԵԱՐԱ իաԵՆ; ԵՏՐԱԽԻԳԻԵ ԵԽԵ ԵՐԽԵԻՒ. Ահա-
 ՐԱԽԿԱ, ԵՏԷԿԱ ՐԱԵԱՆԵ ԵԼԵՄ ԵԲԱՐԱ իաաին իաԿԱՏԱՆԵ
 իԳԵԼՒ. ԶԵԳԻԵ իրԳԱԼԱհեի՛ ԵԼԵՄ ԵՆԷԱՅ (ԵՆԵԿԱԵՆԱՅ)
 ՏԱԳԱ մԿԵ ԵՄԱՅ. ՍԵԱՏԳԱՆ ԶԱԳԱ հաԵՐ ԵԿԱՅ, ՏԱԳԱԳԻԵ
 ԵհարաԽ ԵԴԼՈՅ! ՍաԵ ԵՄԿ ՏԱԳԱ իԿԱԵԵԱԽԱԶԻ, իԿԿԱՐ-
 ԽԱՆԳԻԵ իՏԵԱԳԱԼԵԻ! ԱհարաԽ ԿՐԱԱՄԴԱ ԷԵՄԴԿԱ ԵԼԵՄ
 իաԿԱՏԱՆԵ իԳԵԼԱՆ. ԶԵԳԻԵ ՐԳԱԿԱ իՐԽԱԽԱԵՐԱՆ, ԵԿԵ
 իաԴԵՄհաԽԱՅ, մԿԵ-ՍԻՍԻՍԱ ԶՄԱՅ, ԶԵԳԻԵ իՐ'ԻԱԱԻԱՅ ԵԼԵՄ
 ԵՄԿ ԿԱԵԵԱԽԱՆԵ իԿԿԱՐԽԱՆԵ իաԽԵԳԱԼԱՅ. ԱհարաԽ ԵԼԵՄ
 իՏԱԵԳԵԼԱՅ ԵԷԵԵԱ ԵԽԵ ԿԵԶՄԱԼԱԿԻԱՅԱ, ԵԼԵՄհԱԿԱ ԵԽԱ-
 ԵՆԽԱ իաաին սԵՏ Եհեի՛: „ԱՆԿԻԱ ԴԳԻԱԼԱ ՏԵՍԴԻԱՍԱՆ,
 սաԵ սԵՏԵՏԳԻԵ սԵՄԱՄ, իՏԳԱՐԽԱՐ իաԽԵՆԶԱՏԱԽԵՍ
 ՏԵՍԿԱԴԴՈԻ՛“ հա.

Իհա, իւԵՐԱ ԶԵՄԿ ՍԻՍԻՍՈՍ ԵՏԷԿԱ!

ԱՀԵՀԵԻ ԱՏԵՏԿԱՄՏԵԻ.

ԱՏԵՏԿԱՄՏ ԵԶԵԽԻԱԷԵ ԵԶԵ ԶԵՍԵԻՒ հա իՏԱԷԵԶ, ԵԶԵ
 իՆԵԽԻԼԵԻ; ԵՏԵՏԿԱՄՏ ԵԶԵ իԱՍԱ իԱԼԱԳԵԻՒ. ԱՏԵՏԿԱՄՏ
 ԵԶԵ իԱ իԱՍԱՅ ԵհԵհ իԵԵԻՒ. իԱՐԱԶՆԱԿ ԵհԵհ ՄԱԽԱԴԱ
 ԽԱԿԵԿ ԵՏԵՏԿԱՄՏ իԱԶԴԱՆԱՐհԵԻՒ. ԱՏԵՏԿԱՄՏ ԵՄԱԽԱԴԱ
 իՆԱԽԵՆհԱԼԱՆ ԵՏԵ ՆՆԱՐԽԵԻՒ.

ԻԵՍԿ ՄԵՐՇԵԿԱ իԱՐԱԵԱԿԵԿ ԵԿԱԴԱ ԿԵԵԵԻՇԵԻՒ
 ԵհԵհԿԱ ԻԿՐԱԶԵ. ԱհարաԵԱ ԻԿԱԴԱ, ԵՏԵՏԿԱՄՏ ՆԶԵՐ-

xaz, aħəħ əkuɾeiɾ. Aɭaracayə akata saxar iħonə
eipɿ, aɿəɿkams aqəɸəħa iɭarə iachaiɾ.

„Aɭasaaiɾ iɿəcha zak,uəzi“ iħan inarə anaaiqia,
aħəħ naprən iceiɾ.

Aħəħəi aɿəɿkamsəi iɿpeicxəraai? Aicxəraara
zəbziouzi?

S T A A J A.

Staaɾa egımaɸəm. Sara iɿəmouɾ: san, sab, yəqa
aiɿɾa, yəqa aiħiɿɾa, san-dəu; sab-dəu səixaanəm,
dəpsəiɾtəi akər ç'ueiɾ. Sab daarəx'ueiɾ; san aynə
nəqulgoiɾ; san-dəu saħfa xuɸə dəlxələps'ueiɾ; sara
aɿkol stouɾ; saɿɾa xuɸkouɾ, idəuxar, sara seipɿ,
aɿkol italanə aɿara ialagoiɾ.

Iuəmada taaɾas? Iqarçozi douse?

A P X Ə N.

Safei sarei ɾeizgara ħab ħaigəeiɾ.

ɾəbɾaanza ɾamyax qamçakua ara eizaagon.
Ara zegiə ɸaquanə ihargəɾ.

Hɾarxəsta aaiguara ħguələɾa ara dərxuan.
ɾəbɾə nxəħħon eipɿ amɿ aiɿə nxəɾɾ. Pstħak aɾya-
naqnə eikuatɾa inxəɾɾ. Dəuk mərcəkua iaadədəiɾ
iaamaɾəsəiɾ. Akuarsyə aɸərħa, aɸəlanaxəeiɾ. Zegiə
ħaipxnəylanə ħaaiguara iqaz aɿla ħnəçagəɾɾ. Ama-
ɾəs apqayħa ixəsən ħaaiguara aq igələz iasɾ. Aq
iaraznak, amca aguərkiħa iakəiɾ. Saat-brak aqara
akua, auran. Adədrei amaɾəsrei iaquəçɾ. Amɿ eilgə-
eiɾ; amɾa apxara ialagəeiɾ.

Xuməφxa aynəqa haaiť.

Adədrei amajəsrei qazçozi?

Amajəs aq lzaszi? Amajəs aφajəxiŋara zataxəuzi?
Aφəxiŋara şpataxəu?

A Ş K O L.

Ajlar aφə/ra targalt. Apsaar adgiəl pxarakua
raxı idəkult. Ajmaŋei ajəixəei uəsəurəla rəgukua
rəanə, apsfara ialagəeiť.

Hφahŋeiť uəsəurəla, haicxəraaiť raŋan, itaagalt
aφəyra; iaamtoun uajə ŋta aşkolaxı anəquara.

Spiridon aşkol atalara ipsə eips ibuan; iab aş-
kol uťal aniŋa, dguəronieiť akə e pşəmkua.

Spiridon aşkol dtalt. Aklasaqnə eskienagiə dtə-
nynə dŋan, arçayə iihua ixşəu azəstua.

Spiridon ičeit irlasnə apxıaragiə, ayragiə, aha-
sabragiə. Esəxuməφxa, ataaja anaailaŋalak, Spir-
don aťqukua agazetkua drəpxıaua dalaguan.

X I Ə K U Ə R.

Xiəkuər aa-şəkusa lxəçueit. Xiəkuər dləmour
lan, lab, lafa, laŋfa. Lafa yəşəkusa rəla dləeiha-
bur, aşkol dtaləeiŋtei yəşəkusa çueit; laŋfa xəşə-
kusa rəla deiçbur. Xiəkuər bzia ilboit ltaaja. Lani
labi irəzbit aşkol ltaçara. Xiəkuər akə eipsəmkua
deiguəronieiť aşkol atalara.

Aşkolaqnə açayja zaqa aamta iqouzi?

AŞK O I A Q N Ə.

Sima aşkol dantarçoz aƣnə dʒapərhap'ua dəgan. Sima lzə zegiə ƣəcbaraxən. Aklas danənəynala ačayja aaləkuşan iləzçaaua ialagəeiṭ ibəxizəuzi, ibəjlouzi, babanxua ɸa. Sima lxə narqune dgəlan, acənxura aja ramɸakua.

Yəms-xəms rəqnəṭ Sima aşkol dafcəlt, dzaxumarşaz ayəzjaɡiə louiṭ. Jsaatk rzə aṭja iast; ačayja affəɸa yəqa-yəqala aklas iynalt, dousə rtəpkua rqnə inagəlt; ačayja dnarəstəgəlanə aklas dnəynalt arçayə. Ačayja zegiə, azə eips, seṭbzia ɸa arçayə inaiəɸanə iṭeiṭ. Ačara ialagəeiṭ. Ačayja znə iapxiuan, daƣazəngiə ihasabuan, iyuan. Ačara ianalga ačayja zeqiə affəɸa rəynkua raxı iceiṭ.

Ačayja aşkolaqnə iqarçozı?

ERƏNA AŞK O I DANTALA İŞLƏZÇAAZ.

Aşkol atalara aamta aaiṭ. Erəna aa-şəkusa lxəçṭ. Erəna lan aşkol staçaɸa dləɸua dalagəeiṭ. Dəuk mərçəkua Erəna aşkol dtarçeit. Arçayə Erəna dlazçaaiṭ apxiara bdər'uama ɸa. „Mamou, isəzdəram“ lɸeiṭ Erəna. „Nas azazala ipxiazə bta-aja“ iɸeiṭ atçayə. Erəna, dəpxamɸakua, ltaaja rəpxiazara dalagəeiṭ: san, sab, sandəu, sabdət, saɸɸa, saṭja yəqa, səcɡuə, slasba ɸa. Səcɡuə, slasba, anəl-ɸa Erəna, ačayja aqɸara ialagəeiṭ. Izban?

Utaaja pxiazə!

Uabi uani irəxizəuzi?

Uandəu zaqa səkusa lxəç'uazi?

Uafei yañfei ianbaai?

Uara?

H A K I A S.

Haklas iamoun: aṭkua akə, apenqərkua xpa, apeṭkəkua akə, agəlara x-metrk, atbaara f-metrk, aura aa-metrk. Haklas ilaşoun, itbaaoun, iynagə-loun dousə iaxiərtəpəu: aquardkua-açayṭa zəkutua, aṣtol-arçayə dəzxatua, aklasouə-açayṭa iaxəryua, aṣkaf-arçagaməpakua ztou. Haklas atəzkua rqnə ikədəoun aḥəntkarrakua rəxsaalaga.

Ṭk,las aṭlan təṭx.

A R Ə C H A.

Xuəməṭan. Aiaṭakua eiləqqaṭan. Oluouala içaauan. Ṭəmṭkua, iqunəṭkua, dkəq-kəqua amya danəlanə dneiuan ṭkuənək. Aṭkuən drəxiṭnə, aququa deiças'ua, dəmlaf'ua dəqan.

„Iṣpazəuri, sabacarəi sara rəha“ ḥa dōiaṭəou-aṭuan arəcha.

Aṭkuən rəcha dəṣneiuz dəipəṭṭ takuajək. Atakuaj aṭkuən dzəouaṭə-ouaṭuaz ianeiləlkaa, drəchallan ləynəqa dəlgəeiṭ. Atakuaj aṭkuən-rəcha krəiṭačənə drəpxa-dtaḥḥa dəṣtalçeiṭ. Aṭkuən-rəcha iaraznak dtaxuxua dəjeiṭ. Atakuaj arəcha ṭkuəns dqaṭçeiṭ. Aṭkuən ddəuxəeiṭ, arpəs bzia ilçṭ, daaragiə bzia dənṭxua dalagəeiṭ.

Atakuaj il'uz uguə iaxuama? Izban?

APXƏN ƢAƢƏ.

Apxən amra seƢemtanza igəloit; apsaat aƢa aƢƢaƢa irħoit; aƢxakua aƢt-pšzakua irəkuƢaua, irta-lua, irtəƢua amaƢi eizərgoit; anxaja iƢaaƢəlaƢalak auəsəura ialagoit; amš apxən iaup anxajagiə auəs raja rəmoup.

Apxən utaaja iqarçozi.

ACXƏRAAYƏ.

Pxənran. Amš dara iƢouran. Sarləp xuyə iab Seidəq ayənəƢa iman. Seidəq seƢəmtan inarknə xulpazənza araƢara daƢən. Ƣnak, Seidəq iaailaƢ-Ƣuanə aynə daait. Daara daapsaxa dəqan. DnaƢeit „oh guəƢaƢa“. „luəxizi qəm“ ģa Sarləp dəyua iab dnaidəxxəlt. „Saapseit ƣgiala, uəs raja z'uit iaxia“ iħeit Seidəq. AdəryaƢnə aƢackarazə dyaƢqieit Sarləp. Irlasnə iƢeilaiħeit, iƢə izzeit. „luazi, dad, uzgəlazi“ ģa Sarləp iab diazçaait. „Suəccoit ra-Ƣara“ iħeit Sarləp.

Ƣtaaja ƢəƢparəcxraauei?

ƢəƢəmtan, ƢəbƢon, xuəməƢxa aynə uəsəs iƢə-mouzi?

AMREI, AMZEI, AIAƢAKUEI.

Ƣənla ipxoit amra; oxənla ilaƢoit amzei aia-Ƣakuei. Amra gəloit seƢəmtan, itaƢoit xuəlnəƢxan. Ƣənla laƢaroup, oxənla laƢcaroup amzei aiaƢakuei ianəmlaƢua. Ƣənla auaa auəs r'ueit, oxənla iƢoit, rəpsə rħoit.

Aoyə dzəƢauazi?

ISAḲUNAGUA AUƏSƏURA ZEGIƏ IRƏCKƏUP.

Ips'uz az ɥmazayək, iɥkuənɟa uəs reiɦeiɥ: „Sara lta isərɤeiua ak,giə əqam, səps'ueiɥ, axa ybaqa ja lashaioiɥ, stəɦioiɥ, bzia l̥eibabalaracə, l̥ɦaɤə eikuɥər-lalaracə, iɥzeipsnə insəɟua amazara pxastaləmɤracə; səmxkua səxkaarakua rɤə iɥouɥ amazara rajanə; iɥəpsaa l̥xə ialərɤ'ua amazara isɟaxəz“. Aɥəmazay iaja danaalga iɤaiɥəixən daaɤərhasən ipsə yaixəɥɥ.

Anxayə ipaja eibarsnə axkaarakua, amxkua intakə aataknə aɟmara ououua anəɥ inəɥarɥɥnə irɟaouueiɥ. Rab amazara iiɟaxəz rəmbeɥɥ. Amala aɤəkusan aɥɟa aɤəyɤa ɥyamamkua irouiɥ. Aɥɟa irdəɥɥ rab amazara iiɟaxəz izakuəz. „Auəsəura mazaradəup“ rɦan, aɥɟa rɤeibətanə ibzianə anxara ialagəeiɥ.

Ips'uz az aɥəmazay ipaja ireiɦazi? Aɥɟa iqarɥazi? Aɥɟa rab imazara zmaanaz? Aɥɟa irɦazi?

ABOUKUEI APAɥKUEI.

Aboukua, aɥla iaxiɤaz, aɤxuara ialagəeiɥ: „Haia-ɟqaqazaza haqouɥ, hapɤɤouɥ, aɥləra bzia qahɥoiɥ, aɥarakua nahalapɤə-aahalapər'ua aɥa aɥɥaɦa irɦioiɥ, hara haup aɥla zəɤpsɤua“ l̥ɦa. ɥəɤxuuala, axa aməcxu l̥əməɤxuan“ rɦeiɥ apaɥkua r̥xə anəɥ iaakələrɦɦanə: „amala iɥxal̥mrəɤtən ɤəyɤratagalan axixiaɦa l̥yanə l̥əɤkapsua, aapən l̥əncxura abgiɤa ɤəqalua; hara akə haxiər l̥ara l̥zə məzdaraxoiɥ“.

Izmaanouzi aboukuei apaɥkuei reiɟajara?

Aboukua aɤxuara ispalagəei?

Aməcxura apaɥkua irɦazi?

ADƏRRA AXIƏQAM AMCXAÇARA QAIÖIT.

Kətak, aƣə nxayək, dənɣuan. Oxək, anxayə
pxəzla ibeiť rkətanə iqaz abnaɣgia aguəta mazara
dəuk, ɣaxəzla. Anxayə aƣər ɦa iguəla aɣəi iƣə
dneino dçaait, səpxəz zmaanouzi ɦa. Aɣəi ipɦəsi,
iarei, ipei ikətan ahatər rəkuən: iara dɣəin, dəp-
syən, ipɦəs dquədərpayən, ipa dɔuəuyən. Anxayə
izneiuan pɣarak, amazankua auaa aɣərnəɦara, aqu-
ədərpara azə. lçabərgnə aɣəi izaauaz açaayɣa dousə
irəkunagua reiɦuan. Aɣəi iguəla anxayə uəs eiɦeiť.
Upxəz açabərg iazɦouɣ, uaxa ucanə abnarɦəraƣə
uəlaɣa; açx aguə aneiynaşua aamtazə uaxıɣau azə
dneiueiť; umɦakua akəiɦa un'ikuqia, iuzaaiua aoyə
dəmazara dəunə dnaumçahaueiť. Anxauə aɣəi
eiɦaz xaiçeiť; dcan abnarɦəra dəlaɣeiť; auəxa anxayə
dara aɣarakua drəkufeit, axa amazara dzəɦtaz ze-
giə ixanarş'uan; açx aşaraxı ineixonə eips azə
abna axualra iƣalaknə dşaauiuz ilapş naikufeit;
anxayə dxaça ɔuɔuuan iaraznak, iƣaaibiteit. Axu-
alra zƣalaknə iaaiuz danaaiguaxa, anxayə dya-
çqian, akəiɦa ibɣə narganə, alaba rəxxa izaaiuz
dnaist; ayəqagiə aaibarxxan aƣax-sax aarƣəibar-
gəeiť. Anxayə dzeis'uz danənaixuapş iguəla aɣəi
ş'iakuəz ibeiť. Ayəqagiə ineiƣapşə-aaiƣapşəit, ala
rƣatə, eikuɦətaxa işəqaz rbeiť. lqarçax'uzə, ayəqagiə
eimanə aynəqa iceit. Anxanə iynə danaai iƣəzaɣ
aɣəi ipa izaxian. Ui naxəs zegiə irdərt aɣəi itaɣei
iarei pərxagas zegiə işrəmaz.

Aɣərnəɦara, apşra, aquədərpara, axnərɦira, Ap-
snə izəqarçozı? lqaçarəuma? lzbən?

A A Ğ A R A

„Iqauçozi uara“? „Akgiə“! „Uara iutaxəuzi“!- „Akgiə aƣə s'ucxraarc staxəup“.

„Sikua! unei aqəkurei lapqiakua itəx“!- „Səboia səxi'ueit“. „Sikua uai axərɽə əf“!- „labaau səmhaɽ dəu“? „Aafara, unəinə aynə aɽ artə, ubəl'ueit“!- „Səblərgiə aynə aɽ szart'uam; izban akuzar, agə-lara səlsuam“,

Iħa, art ajakua zmaanou!

EIHA XŞƏYIA EIOIIXADA?

Bgaxuyək hapək inəçalt. Ahapə çyamamkua az əçan. Azkua abkaxuyə inakupapeit. Abgaxuyə ahapə inəçqian iyɽ-ipeit, axa az aləmçəit. Abgaxuyə aangəlan ixuəcua iqanaçaşaz ahasabit; afərħa açəxua anazara aaiguara iias'uaz azə inzaanakəlt. Azkua abgaxuyə açəxua ababara ialaz iiasɽ aboi-axı, amguajaxiə. Abgaxuyə affəħa azə izaalua ialagəeit; azkua abgaxuyə axaxiə rƣeizərgua ialagəeit. Abgaxuyə axaƣə aatəħħua azə intaɽeit. Azkua zegiə aɽtaħa apay rƣnəkurəpseit, abgaxuygiə aƣçaarqurəlanə nəɽɽ inəɽɽ, zəkgiə alamkua. Abgaxuyə axə nçaanarqurəlon eips azkua axnə-kuparaz apay inəkugəlt bgadəuk. Adrəuħa azkua abgadəɽ inakupapeit. Abga mxuəczakua azə aƣən-tanaɽən, axə çaarqurəlanə azə inəɽɽ. Azkua zegiə abga axuə rƣaladrəpsəit, məcxugiə ichaua ialagəeit. Abgadəu aɽa amca iabləzɽa ibəz-bəzua iana-laga, adrəm-drəmħa ipo, aƣkədqiə abna inəlayrit. Abgaxuyə naskia igəlanə, ipəfəruyaua abgadəu.

iaxuapş'uan, nas aṭrəm-ṭrəmḥa ipo abna inə-lapqəeiṭ.

Xşəyla imməquaz axiəmzoi igoṭ.

ABƏZKATAHAI AMÇƏI.

V-v-və-ḥa, abṭə rgua, mçək, abəzkataha abəz-katahakua şkədnaçoz inadgəṭ.

„Bzia uuiṭ“ aḥeiṭ amç. „Bzia ubeiṭ“ aḥeiṭ abəz-kataha, „Iqauçozi?“—„Akata hanə (panə) ikədəs-çoiṭ; saapsanə səpsə anəsḥaua səlaṭalaracə“. Amçəi abəzkatahai neiṭagəlan, ineiṭapşə-aaiṭapşua iala-gəeiṭ. Şaqa upşəzouzi! umṭəjyakua eiləxxa, ulakua quazza eiləqqaaua işəqou. Uaai, səməş, səkata ṭaṭa uanṭalanə upsə ḥa, nas uafə xaa aḥara ualaga“. Amç nein abəzkatahara inələṭeiṭ. Uguə iaanagozi: amç apsə fanə aṭahara ialagama?

Zaanaçə oyə izdər'uam iapxiaqa dzəkuḥaşa, iṭə-zşa, ikarḥnə iibaşa.

Azra zzəz ipa dətahaiṭ.

✓ AKUƏBRƏ.

Akuəbrə xuṭəur, abṭ-dəu axour, ououua icha-ueiṭ. Oyə inapə iakuicar, ixuda iadṭaloṭ; ipxaiça çəpxiaza iaha iguaaueiṭ, abṭə ardəuoiṭ.

Abas uaxə-ṭnə amamkua, abṭə axarzzala aku-əbrə oyə təp inatuam.

Akuəbrə aoyə inarxiuazi? Işpeinarxiuai? Açəz oyə izərxiua akuəbrə iaxižəuzi? Asaxiaqnə iguat anofilis!

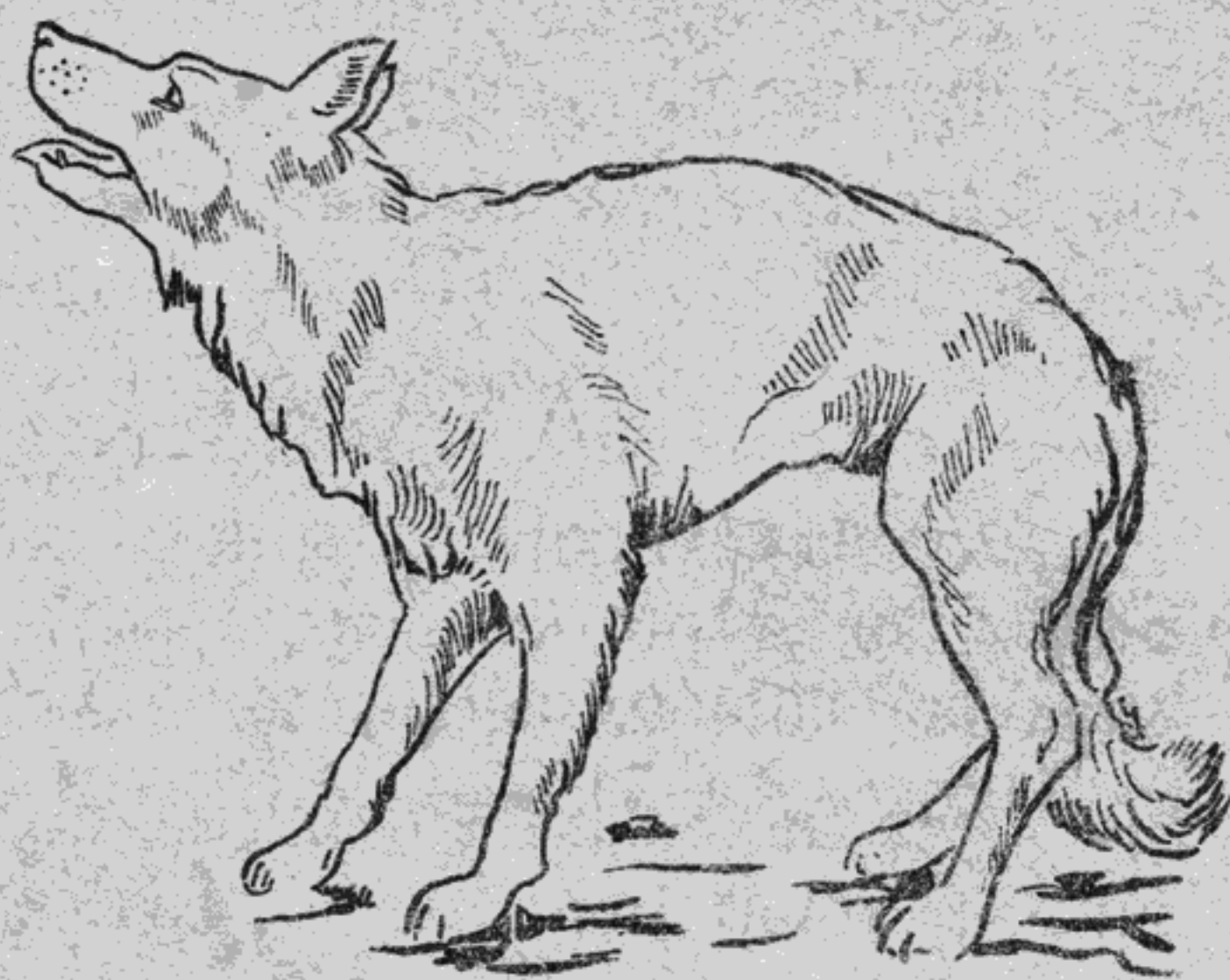
AXUƏPŞKƏI (aēs) ABGƏI.

Axuəpşka amaxukua inarəku-
pala - aarəkupalua, inarxiənhalu-
aarxiənhalu işneiuaz açla ialəyrnə
ikəhəit. lankəhuaz abga axəz
iakuhəit. Abga yaçqian axuəpşka
iaaimlagua iakən isfoit hə ialagəit.
„Səumfan, souj hə“ axuəpşka abga
iaħua-iaçua ialagəit. „Iqaimatəur,
axa isaħ abri aqara ixəfə çyua,
ləxumar'ua iğuerouua təqou, hara
haips təlaxi zeikuəm?“ Abga iau-
najt axuəpşka. Axuəpşka afərħa
aaiguara igəlaz açla inəkupalan

uəs aħeit: „Fara təlaxi zeiku təpsəi iğuejləei jgiaur
azour, hara hxə-hfə çyua hzəqou hguə tbaaur,
azgiə haipər-
xagam baapsr-
agiə izaaurcə
hguə itam az-
our.

Axuəpşka
iqanaçazi? la-
xizi? Abga ia-
taxəzi? Axuəp-
şka iaħazi?
Abga?

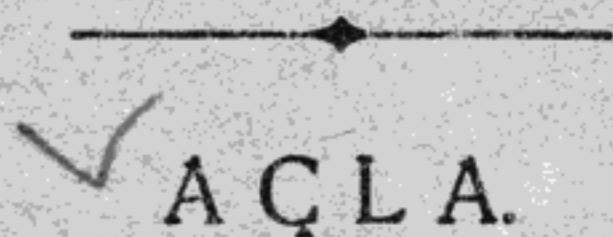

UKUAGITA ZAA IRPXA.

Зәнран. Амш җгян. Асә аһатаһа иауан. Апса җхиа иас'уан. Анхайә иуардән мфәла ирпнә апхиа дгәланә днәиуан, игугиә уәс иаанагуан: иахиа еипс амш азә зәйнә рхафә, амца иахатанә, инаһә-ааһ'уа зәфзәрpxua инасәр бзиурн һа.

Akuəqma, amī, abənha, agiərt aṭaraxkuagiə iguaqua iṣaṭə-ṣaṭ'ua abna ilan iaxəmanṭalou qara təpk qaçanə htaguəgurn (htaṭar) ha. Abna inəlapr-aalapər'ua, inapṣə-aapṣ'ua eibarṣərṣər'ua iqan ap-saapṣkua. Apsaapṣkua zegiə akə zaṭək rguə itan: rətrafə ixṭalanə aṣərpṣara. Abas aoyəṣəysagiə, apṣṣkuagiə, apsaapṣkuagiə rzə pṣə-ṣəxgoun aku-agita pxa.

lanaamtou uṣər'xia.

Kkarak, aṣə çlakə gəlan. Açla eskiəngiə axə iaxaṣṣaauan-aṭfəra səçaxəeiṭ, apṣa səs'uam, amra səkupxuam ha. ʔnak nxayək aikuaəia knə açla daavalṭ. „Qəm, səzkuxsou, anxayə“, aṭheṭ açla: „səumboi sxuaṣnə, səpsərcə akgiə ṣṣəgəm; uxa-çazar, saaiguara igəlou açlakua eiləqqaa, iṣəstaxəu səpsəp lazga yazgararə sqaça“. Anxayə apərha aixə nəmyaçaua, açla aaiguara abna iṭaz iraaiṭ, „Tabun, səpsə tanaçə isxaṣtrəm iszəuuz abziara‘. aṭheṭ açla.

Pxənran; aaryara җгйала иҗан; фәбҗонк, амра җгйа иарҗеиуа иаләгәеиṭ. Амш даара иқукәран. Аҗла ашәура иәргуақ'уа иаләгәеиṭ; inapṣə-aapṣəiṭ, qara

aſſərə sxə nəçaskər ħa, axa aaigua-sigua çla gə-
laməzt. İaraznak, aboukua nxiəſſən, alaxı aaikuna-
çeiſ, iagiadərt iavagəlaz ayəzja iſərəxiqoz. Amſ
aafſən akuarſə aƣərħa aƣəlanaxəeiſ, nas iaama-
jəsən iaadədən apſatłaku asəiſ. Apſatłaku iaraz-
nak açla aboukua ƣnaħħeiſ, amaxukua ƣəpsaaza
iqanaçeiſ, iargiə xnajeiſ. Açla adəryagi iagualafeiſ
ayəzja iſərəxiqoz, nasgiə apsə naləſſan adgiəl
inəkuhaiſ.

Zmala inxua imy kuadou. Kolektivla inxua
rənxara eiƣkaau. İouououou. Açla abagəlaz? Axə
iſpaxaſſaauaz? Anxayə iqaiçazi? Açla iaħazi? Açla
iaxizi?

AÐƏİ, AUƏTREİ, ABAHÇEI RQHƏ.

Iguaſt, aſquə ianəſça:

1) aha, aja, abħa, abia, aca, apħasa aſtra iana-
laga, bouəiajala aƣyəqara ianalaga;

2) anxa ja ajaouara, ayaſtra, alaçara araſara
ianalaga, ianalga;

3) iſərjaoua, iſərƣaua, iſərkuakua auətra, iſə-
qarçua agr'iadkakua;

4) aqəmfə, aqəſ, axuəsxua, akarəj, anaſa, aſə-
nka (qabak) ſəlarçua; axuəl, akarəsta ſəitarhua.

SAN'IZ EITARHAZ AÇLA.

Pſ-ſəkusa anəsxəç naxəs sxə zdər'ua ſalagəeiſ.
H'uətra çla pſzak iqat-qaſua itagəlan. Açla pſza
snayſ-aays cəpxiaza ſaangəlanə saxuapſ'uan. Zne

açla sşadgəlaz sab uəs iñeit: „Açla uzədgəlou uara iukulou: uan'iz aƣnə eitashait, iʃa uaxəlapşla, iaaza“. Açla guəcxuək, eips bzia izbua salagəeit; esəmşə yənƣ-xənƣ sneiuan, aaiguara ħaskiən əqazar içəsx'uan, afaƣaƣə anəʃ sərʃəʃuan, isərguzuan.

Aamta akər ceit; znə ləʃəmtank, açlaqnə sannei aboukua xiəʃfne işəqaz zbeit. Sguə ialst oyə işəimbac ala, axa iskəzəi. Dara kraamta sxuəc'ua sgəlan. Nas aynə aƣaparaƣə snein azəgəei aƣagəei səmanə açlaqnə saaixt. Aʃfəħa azəgala açla afaƣaƣə anəʃ aasərʃəʃəit. Sanənapş ataguayarakua rajanə izbeit, açla apaʃkua rəbzeiharak, anəʃ rədəpsalamkua iqan. Anəʃ irtəʃ'ua səşneiuz, aħənapt-rakua rajanə izbeit. Aħənapttrakua çyarəmazamkua aħənap-pşkakua rtaƣan. Aħənap-pşkakua anaasərʃəʃə aħənap-dəukua aşər-sərħa rətrakua irtqianə içeit. Aħənap-trakua axiəqaz anəʃ çəkka iqan, açla apaʃkua ixərqudaanə ifan. Izdərʃ açla aboukua izəkənzaz, aqatarakua izxiəʃfəz. Iaraznak, aħənapttrakua aħənap-pşkakua şərtəƣaz aguayarakua iaartəxnə ikaşəpseit. Nas scan auacəi anəʃguzei eilapsanə iačasəpseit, işakunagozgiə azə açasƣeit. Yəmş-xəmş rəqnəƣ açla alaxi eiçnaxəit, aboukua iaʃaxəit, aqatarakua ɟarɟar'ua iaaqaləeit. Abas işəkulou açla nsərxəeit, uajə içla dəuƣ, aʃfəra iqanaçua, auaa açatua iqouƣ.

Uxə udər'ua uanbalagəei?

H'3ƏMYAS.

Haaiguara iiasueit zəmyask. Aapəni apxəni ɟaara idəuxoit, ijkurpua apaʃ-maʃkua aanagua

ialagoiṭ. Tagalan, azən azə zoit, ixuṣxoit, pəmk-rəda aṣə-oyəi alaqa-oyəi ir'ua ialagoiṭ. Qara-qara azə oiiṛ, daṣa-qara iṣəias'ua oyə izguamtua iqouṛ. Ubas iaxiəqou znə-zənla, azə axcua guastarcə apay səkugəlanə alabakua tasəpsua salagoiṭ. Azəmyas iapənخالua ajlar rzanaatkua irəlouṛ apsəzkra; ikaxuxua-kaxuxuaza akalmahakua (apsəz) r'k'oiṭ. Apxən azəmyas auaa taloiṭ; aquarakua irəbṭalanə aquaramṣə eizərgoiṭ.

Həmyas ṣaqa ixuart'ouzi zegiə rzə!

Izeipṣrouzi ukətan uaaiguara iias'ua azəmyas?

Azəmyas oyə izlaixuartouzi? Izlaipərxagouzi?

A Z Ə M Y A S.

Iqouṛ azəmyaskua ioinə iias'ua, iqouṛ azəmyaskua iquazgaza iṣəias'ua oyə izeiləmk̄aarəṣə. Izban, iqazçazi abas?

Oyə izləelik̄aauazi azə imyas'ua, itaqṣəu?

Aroua-xəkuəi arma-xəkuəi?

Ṣəda bzazara əqam.

Iḥa, azə xuartaras ialou.

✓ A K U B R Ə.

Ixnəṣəuṛ, apənça yayouṛ, oiuoua ichaueit, abṭ guaya akubrə. Uəlaxi iadəucar, uəxuda iadṭaloit, uəxuda iadəucar məcxuə iguaaueit.

Abṭ-dəu argoiṭ z-z-z-ḥa, iuəkuṣoiṭ iguateiua. Akubrə zəchaz aṣəz ixueit, akubrə zxalaz aja ixnagoiṭ.

Adaon, axuləpçəs, açar akubrə iaoiouṛ.

Akubrkua şpaṫio? Akubrə aşəz oyə izərxıua zeipşrouzi?

Akubrkua şpandərṭoi?

Ṭək,lasaṗnə şaqayə aşəz rəxıxıada?

Ṭəynə akubrə əqouma? Aşəz xutəs iamouzi?

✓ A Q A N Q Ə X U A.

Aṫəyratagalara aamta aaiṭ. Aṭtaara ialagəeiṭ. Arasei akakanəi rguəlxra halagəeiṭ. Abamba guəlxnə iahxaxəeiṭ. Iguəlahxəz arəc hrəpxəiṭ. Aiaña ianəz aṭ rxueiṭ. Aṭxua ayəz açxnə akalaməl qahçeiṭ. Akalaməl məcxuə ibziaxəeiṭ. Hazxara kalaməl hfeiṭ. Inxaz akalaməl arəc iahrəpxəz zaafnə aqanqəxua qahçeiṭ. Aqanqəxuakua dara ibziaxəeiṭ. Alaba ixfnə iknahhaiṭ atzaṫə, mṭəbṭək aqnəṭ iyeiṭ aqanqəxuakua. Aṭəndəqura itaçanə iahṭaxəiṭ.

✓ A B A H Ç A.

Şaanza sab raṭara dceiṭ. Amra akər ianənxala, san axıəurzə knahanə krəl'uiṭ. Abəsta anəqala iknəxnə krahfeiṭ. Sab ixuə asaara ianahçeiṭ, airəz azna azə tahpeiṭ. San arkiakıa lxə inəkuçanə, asaara nəkurgəlanə, airəz aastəlxəiṭ. Sañsa-xuṫə akaçər alasa taşanə, adərdə naxaçanə iaalxueiṭ, san amxaṫə dxaxalaracə. Sani sañfei amxaxıə iceiṭ sab ixuə rəmanə. Sara sənxeiṭ ynəxiṫas.

Aamta akər ceiṭ. Sguə ṫəoiuiṭ. Amzərxa snə:kus-aakusiṭ. Amş ṭgia işouran. Abahya stalt. Ṭər-

clas itagəlamzi hbahya! Aclakua—aha, aṭa, abḥa, atama, agiərtgiə aṭər ixiantətraza irḥassə igəlouṛ. Abahyaḥə ihamouṛ x-uartalk azaxua, aṭyankua irədərsəlanə, azaxua-qəṭarakua aṭelegraf irxxanə irədčanə.

Abahyaḥə eizaaiguanə eitahaṛṇ yəṭqa fata mandarina. Hbahya aṭər-çlakua eiləxəṇ, rṣanḥkua raṭouṛ, auac rədəpsalouṛ. Abahya snals-aalsiṭ. Iqasfeit sab abahya bzia zlaqaiçazi ḥa. Izdərt, ṭamyaxu m'ukua sab auəs zəiuaz. Hbahya zegiə hara hzə iguazərhagan: xuṭgiə-dəuggiə hnəqunaguan.

Isəzbiṭ sab yəza bzias s'idgəlaracə, hbahya eiha eiouḥaracə, anxara-çara ṭexinikum atalara.

Axuməḥxa ikiəpaxa iaapsanə iaaiṭ sabi, sani, sahfei. Irasḥeiṭ isəzbəz. Sani sabi iakuṣahatxəeiṭ.

Amxartaxuə amxaxiə izguada? Hbahya zeipsrouzi? Çlas itagəlouzi?

Y IUDƏR'UAZAR?

1. Aoyə dəzximzua.
2. Azaḥə axaḥ zeipsrou.
3. Aḥarṭ'ua aḥard'ua oyə ikulaua.
4. Pṣ-jeiṣjak eipxnəylua eiximzua.
5. Ilaṭəm, amyasṭa amya dzərbua.
6. Adgəlaqnə inəqua, ajyan zəmbua, eskiəngiə iki'ua?
7. Ianpərua iuəua, ianṭaua anəṭ zəbooniatua.
8. Pənça yəzə bṭ-guaya.
9. Aṭə dṭajoiṭ, yəqa pṣ'ueiṭ, yəqa zəry'ueiṭ.
10. Napəda ṣanəda aguaf azərt'ua.

11. Դə zmam, penqra zmam uaala iṛəu aynə.
12. Afṭəmtan pṫ-sapək, afəbṭon y-sapək, axumə-
փա x-sapək, zṣou.
13. Imcamkua amca ucrazṣua.
14. Abna ixərxuaua, aynə zṫeiṣəzx'ua.
15. Amcaqnə imbəlua, azaqnə iṣaamqurəlua.
16. Pṫ-yeifjak, xəlpak, zxagəlou.
17. Izmahaua, izəmbaua alaṫja nəquzgua.
18. Oxənla akumzar oyə iimbaua.
19. Zəynə zquaqua ikunə inəqua.
20. Eidṭaloun x-cguək, dousə rapxia yba-yba cguə
ṛaur, zegiə zaqa cguə əqoyzi.
21. Bṭ-yeifjak, iaḥṫak-iaḥṫak, drəmour, zegiə za-
qayə əqada.
22. Eskiəngiə inəqua, zṭəp izaxəmqua.
23. Akṛəfaraan zda oyə dxuartam.
24. Aoyə ixə eips iquazəu, aṣəsxu eips ilasəu.

✓ ՇԱՊԱ ԻԱՆԹՍ ԱՅԱՐՊԱԿՍԱ ՅՄԱԱՆՈՍ ԴԻԱ.

Amca lyada izəqalauam.

Ala ṣ'ueiṭ apṣa iagoiṭ.

Uxə axəxi upənṣa uzrahauam.

Azəni apxəni irzeilou akgiə əqam.

Ala kṫapsgiə xara iaboṭ.

Aynə iṣəutaxəu, aṛəmqara iṣərtaxəu.

Amyan aḥəzba oyə yəzara iznaueiṭ.

Aoiəṛa guryagoun.

Adəunei iku zegiə rguə iaxua azə izəqaṣəsam.

Akuṭə ialṣua kuṭaouiəu, akuṭaoui ialṣaua kuṭu.

Apxə zləxnə auəs zua, lṫaṛ rajaxoiṭ, məcxugie
ixaaxoiṭ.

Abazar məcxuə apara bzia iaboṭ.

Azə iƣə aquaraot oyə izaxarʔuam.

Ala bzia apşa eişuam.

Axiaparı napəla oyə izəstəxuam.

Ala ichaua işua akuəm, ƣəmtkua içəxuarʔtua aıp.

Aoyə eilaga iaja eilagoup.

Aoyə apara anipsaxua dlasəıp, ianəxnirʔtua
dxiantoup.

Akuəqma auasa rəchanafan axui abaykuei nnaʔt.

Znə ūxuc, nas uʔaja.

Aja xaa aapən amş bzia eipşəıp.

Imlaf,uaz akuʔə axuəz pxəzla iabeit.

Amʔəi abgəei araxu rzəxiɣaua-ha, aʔha auətra
azəxiɣauam.

Asasra bziop, axa aynə iaha eiouəıp.

Bəzla uməccakən, uəsla uccakə.

Aƣəm-qara anəpsa iləeipşəıp.

Xşəyk bzioup, y-xşəyk xaraza eiouəıp.

Bɣyək azə izəpşuam.

Ayəza bzia xu imam.

Apsaar pşzoup axuala, aoyə ixşəyala.

Zguə mƣəouərəcə ztaxəu inaprkua eikupsanə
dəmɣaroup.

Znək amc zʔaz amchayə ixizxoit.

Aɣharei, uəsəurəla ƣəʔarei zegiə iriaaiueit.

Znək amc zʔaz daɣa znə oyə igura iguam.

Ackıara aguabziara acəıp.

Ataajə zegiə aneizakəu tənıroup.

Açara zmou zra ixi'uam.

Aj anərxıaua rnaprkua rməzzar, aj akəkə ɣııoit,
işarəloit.

Aoga iagia aƣouçargiə abnaxı ipşueit.

✓ A A ʕ A R A.

Aʕaxia amca eikuəsçeit, ayaša akuabala azə
amca iaxaknashait, axaša sxə ʕaħanə s'ieit, apfaša
sxə sheit, axuaša amš sfoit, asabsa aifa sərgəloit,
amʕəša aguəlaʕaraxi scoit.

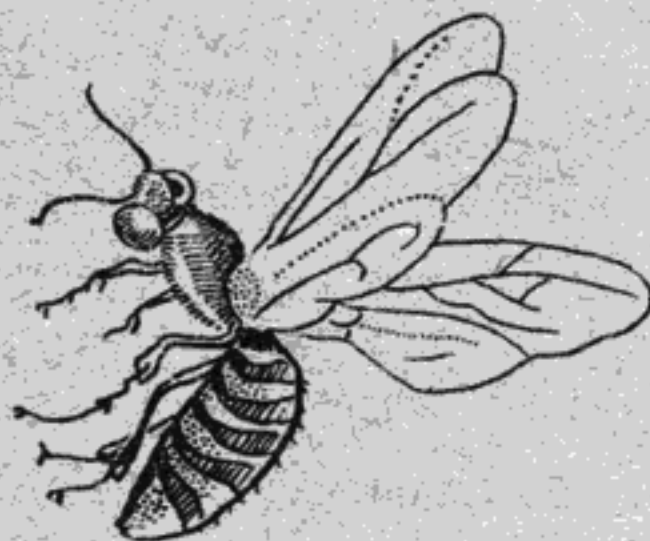
Abas esəmša axa səmam.

Auəsəura oyə daazoit, aafara oyə dəbʕnax'ueit.

A M ʕ Ə I A ʕ X Ə E I.

Amç uəs anaħeit aʕxa: „Aoyə ʕaqa diašamzi,
saxiəibalakgiə dsəçaqioit, eskiəngiə sçəxuʔə anər-
ʕara daftouʔ, uara uf-
xəmza axya akuiçoit,
azən iħahaueit; udina-
nəs iʕsouħara izmaa-
nou abri“?

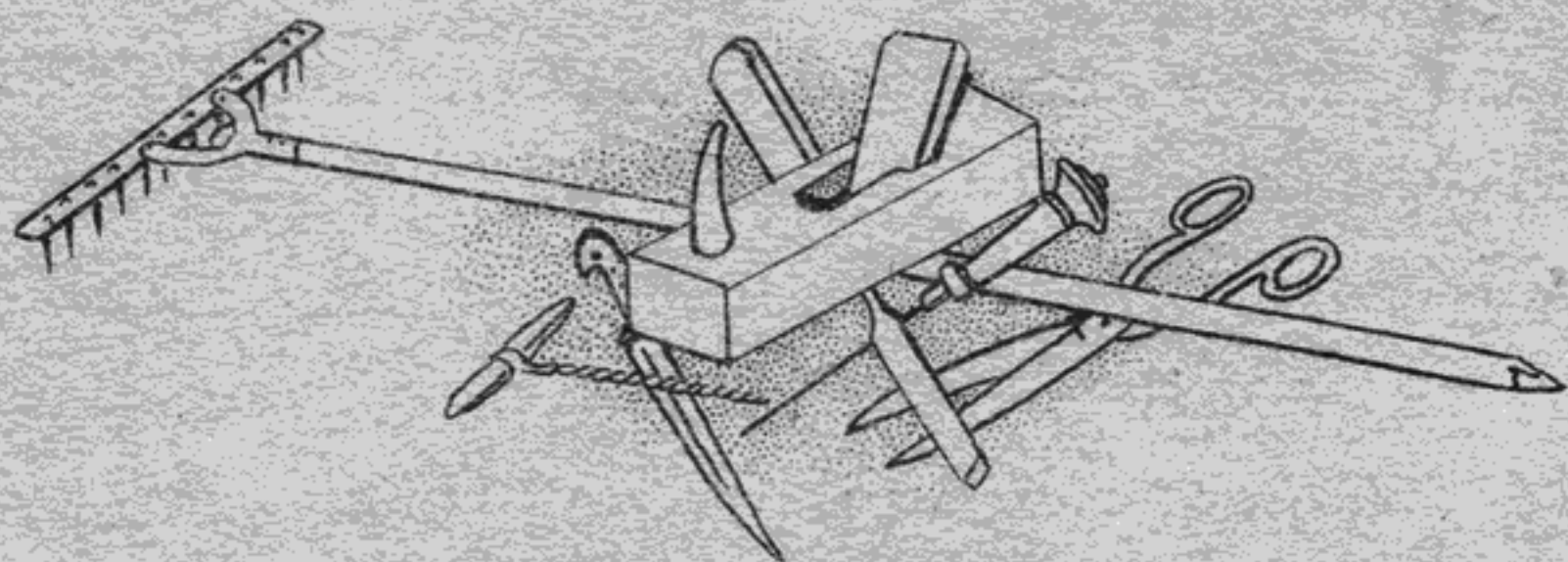
Aʕxa uəs anaħeit
amç: „Sara aoyə aħa-
tər zsəkuiçaua, bzia szəibua, auəs axiəz'ua, acxəei
aʕei axiəizəqasçua auʔ, uara uzəiʕəmɔiəu uzəitaxəm
akgiə axəum'ua, uaxəipərɣagou auʔ“.

✓ ANƏRXAGA MATAXUKUA.

Auasta imazarouʔ amaxukua: aixa, aparpança,
axiarxi, afalafən, aʕəmqa. Aixala ipəiqoit açla,
xiarxila ix'ueit akdə, falafənla iʕueit aɔuə, nar-
pançala ikələiçoit auasxər, ʕəmqala ikələiçoit
auasxər.

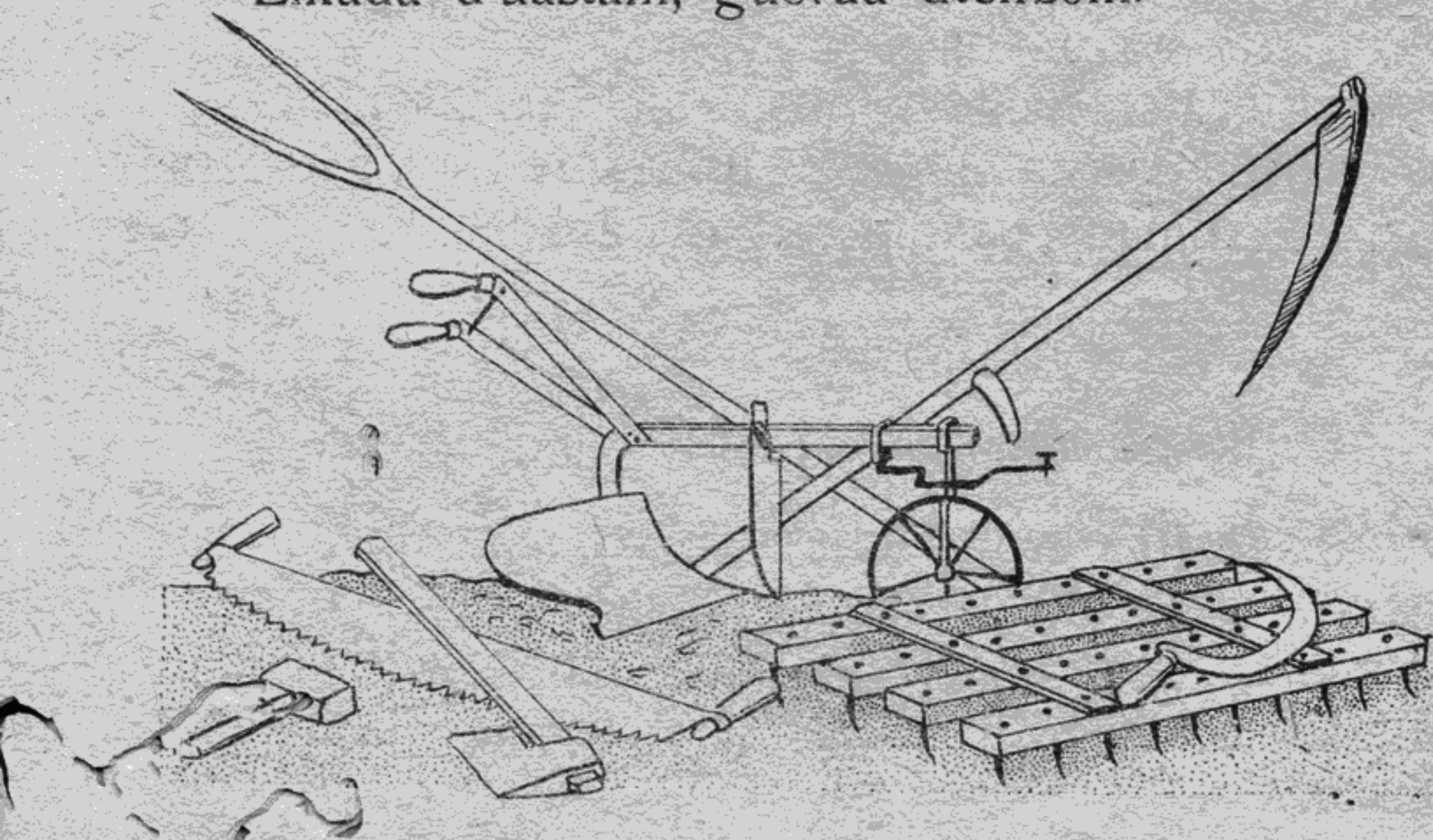
Amaguqaçayə imazaron: amarkatəl, aňəzba, azaz, aʔaħa.

Amarkatələri aňəzbei rəla ipəiqoiť asaxtan, azazala iç'irf'ueiť aimaa, aʔaħala aʔəməoi alaicoiť.

Anxayə zda dxuartam: aʔmara, aʔeixa, aqalt, aʔbəga, amagana, aħħaga, aq qarapať.

Anxayə aʔmarəi aʔəixəi rəla djaçuoit, aqaltala anəť irəguzoit, aʔbəgala aʔa irx'ueiť, amaganala aʔəi amii irx'ueiť, aħħagala anəťgualəi aguami eizigoit, aq qarapaťala aʔa eizigoit iľtix'ueiť.

Eixada d'uastam, guərda dteirzəm.

✓ HKƏTA AKUŞA-MƏKUŞA.

Hkəta aaiguara iqouñ fxa dəuk. Afxa aʒku (akuʒ) uəkugəlanə upşər, iuboit̄ xaraza iqou zegiə: aḁkua, azəmyaskua, abnakua. Xaraza uaxəpşlakgiə ajyanəi adgiələi eilaloʒa iuboit̄. Afxa aʒkuan şaqa ixıfəfərouzi apxən, şaqagiə ahair ckieuzi!

Ʒkəta aaiguara iqou afxakua, abnakua, azkua, aḁkua rəxiʒ fha!

Ʒkəta iaxiʒəuzi?

Zaqa tʒə əqada fketan?

Zaqay xaja, pħəs, xuqə əqada?

Uəşħartas iqouzi?

Aketan zanaatəs irəmourzi?

✓ ANKİETA.

1. Ʒkəta iaxiʒəuzi?

2. Zaqayə tʒə nxoda?

3. Zaqayə uaa-psəra nxoda?

4. Ʒketan zaqa şkol əqouzi?

5. Zaqayə ačayʒa tada?

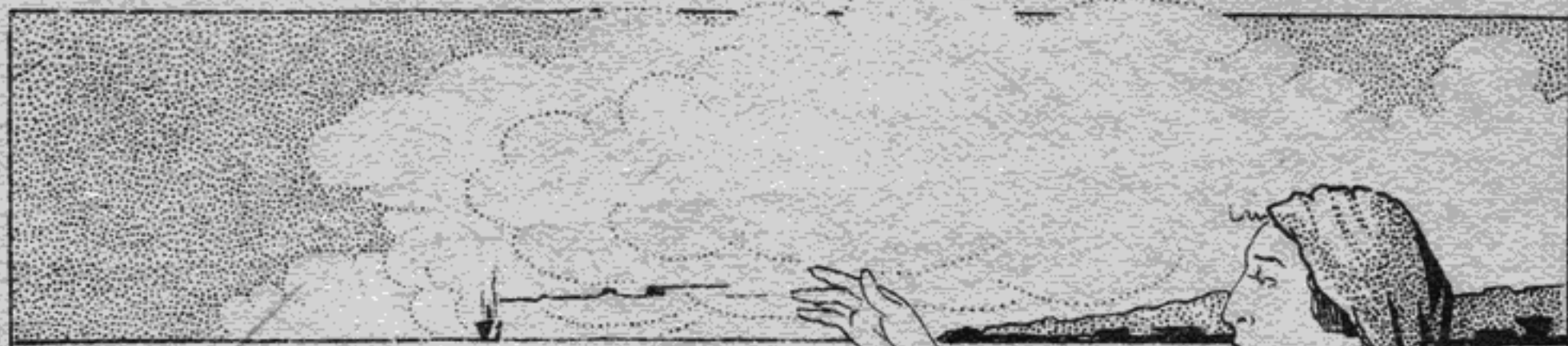
6. Ʒkəta aaigua kətas iqouzi?

7. ƷketanƷi akalakiaxi teiħəs irgozi?

8. Akalaki aqnə iaarxozi?

ADGIƏL IAFORMOUZI?

Pħesk, ləykuənəi
ləphai ləmanə kaça-
xuərquɫara aga ɣaxı
dceit. Aɤnə amş bzian.
Amşən jkurpoməzt,
eis'uaməzt-itənɣən.
Axuykua akaçaxuər
şərəquɫuaz, xara amşən
aguaxiə alya xuxuaza
irbeit; işəps'uaz y-məz-
guətk, r'baua ialagəeit.
„Di as izəqouzi“ ħa
axuəykuə ran iləzçaait.
„Adgiəl qıapsəm, am-
nəl eips igiəɫəup azo-
up as izəqou“ lħəit an.

Uaha oyə izləeidər'uazi adgiəl şəgiəɫəu?

AVTOMOBİLİ?

İħħa, avtomobili aɣə ijdər'ua? avtomobili şpa-
nəqua? izərnəqoda? Aşoier ilçatə zeipsrouzi? Ala-
narpsəga ila izaitozi?

Avtomobili oyə izləixuartouzi?

AXIAPARÇ.

Axiaparıç dara ixuartouı: amatkua nnarçoiç,
aħənapkuei axuackuei agiərtgiə oyə ipərxagou
nnarçoiç.

A D Ə O I B A.

Kartqa scauan. Ablet aasxueiç. Sakuxeiç adə-
oiba. Asarkıal yənt iast. Adəoiba affəha idəkult.
Aparavoz tənıra, aangəlara amamkua iki'uan. Ava-
gonkua aququaha aparavoz iacən. Adəoiba, stancia
mzar aangəlara qamçakua, jaya saat rəqnıç Kart
hyanagəeiç.

Adəoiba zxuartouzi? Uaha aoyə dəzlanəqozi?
Rapxıaza izxuəcda?

ACƏUFARAKUA RRDƏRGA.

1. A g a g
  2. Ibaazouṛ
  3. A x a r p
  4. Abarbalkua
  5. Afaqa averkua znəu
  6. A ħ a
  7. A b ɿ ə
  8. A k ɯ b r ə
  9. Abz, alakua, aləmhakua
  10. A p ʃ a
  11. A n a ʃ a
  12. A o y ə
  13. A x u a c
  14. A i x a
  15. A ɟ a a
  16. A s ɿ o l
  17. A l a b a
  18. A i a ɿ a
  19. A k a m ə r ʃ ʃ a
  20. X p a
  21. A a b a
  22. A s a a t
  23. A ɸ ə
  24. Ankiapəšta.
-

Богословский класс

Д. аб. т. ш. ш.

Грамматика

А другие на оборот только употре-
бляются в одном множественном
числе. Напр: Оби самый дрова
ворота. Существительные, оконча-
вающиеся в родительном
падеже на ов и дев принадле-
жат к мужскому роду
ИМЕНИ. Существительные
окончающиеся родительном
падеже на сочетаются букву
и ей принадлежат жен.
скому роду напр: Каша.
уш - Каша, Саша - Саша.
Существительные оканчивающиеся
именительном падеже на а
принадлежат к среднему роду
напр: Дрова - дров устает.
Имена существительные
3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194

A X K U A.

Ahara	3	Axiaparıy	34
Mai akə	4	Hacguə	34
Harganizacia	3	Aynat psəkua	35
Amaganei aṭahei	5	lumguəzən alasbei acguəpskei	36
Aṭei	4	Awəi awadei	36
Anəha bəu	5	Tənxa dəzmam	37
Vladimir Lenin	6	Akalakı dəukua aualicakua rəqnə	38
Vladimir Lenin dşərzəz	7	ışnəqua	38
Ianuar 22 (9)	7	Atakuaj	38
Auəsəuyə iqabaa danakuguəroi- a	8	Apsəṭgiara	39
Auəsəuṭei anxəṭei zləeixuartou	9	Iudəruazar	39
Akətei akalakıəi	9	Auasa	10
Akolektiv	9	Auasa şdərquədua	41
Abaoṛei (abaoṛ)	10	Aləməi aḥənapəi	41
Alahei axiaṭei	10	Açəstra	42
Tarxanei Temrazəi	12	Agueilgara	43
Zgueiləxra Bziau apḥəzba	13	Ibziouma aykuən iiuz	44
Azənra uazəqaçaz	14	Uxşəyala	44
Aapənra	14	Iajəz aləm	45
Açarakua	15	Aḥəḥəi aşəşkamsəi	45
Aapən	15	Staaṭa	46
Aaryara	16	Apxən	46
Tagalara	15	Aşkol	47
Aapən	16	Xiəkuər	47
Mart 4	17	Aşkolaqnə	48
Aşxərṭaoṛəi afxəei	17	Erəna aşkol dantala işləzçaaz	48
Amat	18	Haklas	49
Aimakra	19	Arəcha	49
X-yək aafaja	19	Acxəraayə	50
Aguabziara ourcə utaxəzar	20	Apxən faṭə	50
Akuṭarakua şxərxua	20	Amrei, amzei, aiaṭakuei	50
Auətra	21	Işakunagua auəsəura zegiə irə- ckəup	51
Akaṭarax	22	Aboukuei apaṭkuei	51
Ayəza bzia	23	Adərra axiəqam amcxəçara qaloit	52
Apḥəzba baapsə	25	Aafara	53
Tania xuṭə	26	Eiha xşəyla eionxada?	53
Açabərg zegiə ireiəuəup	27	Abəzkatahai amçəi	54
Yəqa aiyəzja	27	Akudrə	54
Aiguəlaṭa	28	Axupşkei (aəş) abgəei	55
Apḥəs-eiba	29	Ukuagita zaa irpxa	56
Aşkolaqnə	31	Açla	56
Aşkol biblioteka	32	Adəi, auəṭei, abahṭei rçrə	57
Eskuərsia	32	Saniz eitarhaz açla	57
Iudərua uazəmçaan	33	Həmyas	58
Çis	33	Azəmyas	59

1445 H.

Akubrə	59	Amaçei alxəei	64
Aqanqəxua	60	Anərxaga-maraxukua	64
Abahqa	60	Hkəta akuşa-məkuşa	66
Iudəruazar	61	Ankiəta	66
Çaqa ianəu ajapqakua zinaanou		Adgiəl iaformouzi?	67
iña	62	Avtomobili	67
Aafara	64	Axiaparı	68
		Adəotba	68

Семинер

90

28

65

104

65

42

27

69

55

17.92

55

14

69

АБМ — 62

Кор — N56

А1

36

АБМ — 2042/2